

RAUTAVAARA

PARAS LUONNOSTAAN

TALOUSARVIO 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA 2026-2027

Kunnanhallitus 9.12.2024 § 141

Kunnanvaltuusto **..2024**

Sisällys

1	Kunnanjohtajan katsaus vuodelle 2025.....	2
2	Talousarvion yleisperustelut.....	4
2.1	Kuntastrategia.....	4
2.2	Toimintaympäristö	6
2.2.1	Väestökehitys ja työllisyys	6
2.2.2	Talouden kehitysnäkymät	10
2.3	Kunnan toiminta.....	11
2.3.1	Henkilöstöpolitiikka.....	14
2.4	Kuntakonsernin toiminta	15
3	Käyttötalousosa	16
3.1	Hallintopalvelut	16
3.1.1	Kunnanhallitus.....	16
3.1.2	Elinkeinopalvelut.....	21
3.2	Tekniset palvelut.....	24
3.3	Hyvinvointipalvelut	30
3.3.1	Sivistystoimi	30
4	Tuloslaskelmaosa.....	38
5	Investointiosa	39
6	Rahoitusosa	44
7	Talousarvion sitovuus ja toimintavaltuudet	45

1 Kunnanjohtajan katsaus vuodelle 2025

Epävarma maailmanpoliittinen tilanne näyttää jatkuvan myös vuonna 2025. Venäjän hyökkäyssodalle Ukrainassa ei näy loppua, Lähi-idän tilanne on epävakaa ja se näyttää edelleen eskaloituvan, Myös Kiinan sekä Taiwanin ja Yhdysvaltojen väliset jännitteet ovat kiristyneet edelleen. Yhdysvaltojen sisäpolitiikka on myös vaalien jälkeisessä tilanteessa turbulenssissa ja sillä voi osaltaan olla epävarmuutta lisääviä vaikutuksia maailmantalouteen. Tällä kaikella on väistämättä vaikutusta myös Suomen talouteen. Vuonna 2024 Suomen bruttokansantuote väheni noin 0,5 % ja lähivuosina kasvu on optimististenkin ennusteiden mukaan jäämässä 1–2 prosentin haarukkaan. Kansantalouden näkymät ovat kuitenkin varovaisen positiiviset.

Kuntasektori elää myös edelleen suuressa epävarmuudessa. Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen on lykkääntynyt vuodelle. Kuluttajahintojen vuosimuutos oli elokuussa 1,2 % ja inflaatio onkin hidastunut alle kahteen prosenttiin ensimmäistä kertaa kolmeen vuoteen. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos puolestaan on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027. Yleisesti arvioidaan, että kuntatalouden näkymät ovat heikkenemässä.

Maailman myrskyjen ja turbulenssin keskellä meillä täällä Rautavaaralla menee kuitenkin varsin hyvin. Rautavaaran kunnan talouden hallinta on ollut määrätietoista ja olemme onnistuneet tasapainottamaan toimintojamme uusien realiteettien mukaisesti hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Kuntatalous kyetään suunnittelemaan ylijäämäiseksi ja kunnan lainamäärä laskee tulevina vuosina.

Rautavaaran kunnan veroprosentteihin ei ole tehty muutoksia ja ne säilyvät ennallaan. Verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2025 3.509.000 euroa ja valtionosuuksista muodostuu yhteensä 1.889.259 euroa. Rautavaaran vakaaseen tulopohjaan vaikuttaa myös kunnan mittava metsäomaisuus sekä Savon Voiman osakkeet, jotka tuottavat vuositasolla kuntalaisten peruspalveluihin noin puoli miljoonaa euroa.

Ensi vuoden nettoinvestoinnit ovat 1.008.000 euroa. Merkittävimmät investoinnit ovat Saarelan pitkään kaivattu silta sekä ulkoliikuntapaikkojen kunnostaminen. Muuttuneessa maailmanpoliittisessa tilanteessa kunta panostaa myös turvallisuuden kehittämällä kulunvalvontaa sekä hankkimalla valvontakameroita. Myös pitkään toivottujen kuntoportaidenkaan rakentamista ei ole unohdettu ja koulukeskuksemme saa myös ensi vuonna uudet kalusteet. Investoinnit toteutetaan ilman lisälainoja. Kunnan lainamäärän arvioidaan olevan vuoden 2025 lopussa 4524840 euroa eli noin 3200 euroa asukasta kohden. Lainamäärä asukasta kohden on alle Manner-Suomen kuntien keskiarvo

Talousarvioesitys sisältää Rautavaaran Paras Luonnostaan -kuntastrategiasta johdetut konkreettiset tavoitteet. Rautavaaran missio on luoda luonnollisen hyvää elämää ja tähän on myös talousarviosuunnittelussa pyritty. Rautavaara on luontevasti ottanut paikkansa ”luonnollisen elämän edelläkävijänä” eikä kuntastrategiamme ole pelkkää sanahelinää, vaan todellisia toimenpiteitä, jotka näkyvät niin kuntalaisten arjessa kuin elinkeinoelämän tukemisessa. Luonnonläheisyys ja yhteisöllisyys ovat kuntamme vahvuuksia. Mikäli osaamme hyödyntää niitä oikein, saamme niiden avulla alueellemme lisää elinvoimaa.

Kuntastrategiassamme korostetaan myös hyvinvoinnin edistämistä sekä kuntalaisten osallistumista. Vuonna 2025 tulemme jatkamaan toimia, joilla luomme mahdollisuuksia niin nuorille kuin vanhemmillekin kuntalaisille osallistua aktiivisesti yhteisömme kehittämiseen. Tämä tulee näkymään esimerkiksi kuntalaiskyselyissä ja työpajoissa, joissa kuntalaiset pääsevät vaikuttamaan suoraan tehtäviin päätöksiin.

Kunnassamme on vireillä isoja ja keskustelua aiheuttavia elinkeinopoliittisia hankkeita. Kunnan eteläosiin on suunnitteilla useita aurinkovoimalahankkeita, joista yhden investointipäätöstä valmistellaan. Investoinnin suuruus olisi noin 40 miljoonaa euroa ja erityisesti rakentamisaikanaan aurinkovoimala tulee tuottamaan työtä sekä hyvinvointia rautavaaralaisille. Unohtaa ei sovi myöskään voimalan tuottamia mittavia kiinteistövero tuottoja.

Kaivosyhtiö MetalsOne edistää myös kaivoshankettaan Rautavaaralla. Tämän suhteen kehoitan kuntalaisia rauhallisuuteen. Mahdollisen kaivoshankkeen vaikutukset Rautavaaraan käydään kaikilla tasoilla läpi ja on täysin selvää, että kaivosta, joka tuhoaisi Rautavaaran luonnon, ei voida tänne perustaa. Se ei olisi lakienkaan mukaan mahdollista. Kunnan kanta kaivoshankkeeseen muodostetaan, kunhan tiedämme kaivoshankkeesta ja sen mahdollisesta toteuttamistavasta riittävästi. Meillä on myös oltava käytössämme kaivoksen arvioidut vaikutukset

niin ympäristöön kuin talouteen. Kuntalaisia tullaan myös osallistamaan asiassa ja mikäli kaivos aikanaan etenee kaavoitusvaiheeseen, tulen esittämään kunnallisen kansanäänestyksen järjestämistä hankkeesta. Se on ainoa tapa selvittää, mikä rautavaaralaisten todellinen kanta hankkeeseen on.

Kaavoitushankkeistamme tärkein tulevana vuonna on Metsäkylän kaavan päivittäminen nykyaikaan siten, että se mahdollistaa matkailurakentamisen Tiilikjärven laajennetun kansallispuiston välittömään läheisyyteen.

Unohtaa emme voi kunnan tapahtumiakaan, jotka tuovat merkittävällä tavalla hyvinvointia alueellemme. Vuonna 2025 panostamme erityisesti tämän vuoden onnistumisten jälkeen Rautavaarapäivien järjestelyihin, Venetsialaisiin sekä Kelekkä-ajoihin. Vuonna 2025 kunnassamme järjestetään myös mm. Ala-Luostan hankifutis, Maaseutugaala, kokonaisturvallisuuden vaikuttajafoorumi, Hirvenhiihdon SM-kilpailut sekä useita muita isompia ja pienempiä tapahtumia. Nämä ovat kaikki kunnallemme äärettömän tärkeitä.

Kunnan edunvalvonnan painopiste vuonna 2025 tulee olemaan vaikuttaminen Pohjois-Savon hyvinvointialueeseen siten, että Rautavaaran sosiaali- ja terveystalouden taso säilyy ennallaan. Tilanne näyttää tämän osalta varsin hyvältä. Jatkamme myös vaikuttamistamme ministeriöiden sekä eduskunnan suuntaan siten, että Rautavaaralle suunnataan jatkossakin kehittämismäärärahoja erilaisiin hankkeisiin. Tänä vuonna onnistuimme edunvalvonnassa niin Tiilikjärven kansallispuiston rahoituksen kuin hyvinvointialueen palveluverkoston suhteen. Parhailaan odotamme eduskunnalta päätöstä, myöntääkö se rahoituksen Älänteen Haatainmäen sillan rakentamiseen. Yritämme myös edistää lakiesitystä, joka takaisi kaikille rautavaaran kuntalaisille vapaan metsästysoikeuden valtion mailla.

Kaiken kaikkiaan tuleva vuosi tuo mukanaan paljon myönteistä. Uskon vahvasti, että yhteisömme voimavarat sekä sitoutuminen luovat vakaan pohjan kasvulle sekä menestykselle, josta voimme olla kaikki ylpeitä. Yhdessä voimme rakentaa entistäkin paremman Rautavaaran, joka tarjoaa luonnollisen hyvän elämän edellytykset kaikille asukkailleen. Selvää kuitenkin on, että kuntamme tarvitsee lisää työtä ja työpaikkoja, vanhojen yritysten vahvaa tukemista unohtamatta. Näiden asioiden eteen toivon kaikkien ponnistelevan.

Mikko Kärnä
Rautavaaran kunnanjohtaja

2 Talousarvion yleisperustelut

2.1 Kuntastrategia

Kuntastrategialla valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntaa johdetaan kuntastrategian mukaisesti, se tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa (KuntaL 37 ja 38 §). Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan (KuntaL 110 §).

Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

1. kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen,
2. palvelujen järjestäminen ja tuottaminen,
3. kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet,
4. omistajapolitiikka,
5. henkilöstöpolitiikka,
6. kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet, ja
7. elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Rautavaaran kunta aloitti syksyllä 2021 uuden kuntastrategian laatimisen uudelle valtuustokaudelle. Työ aloitettiin lokakuussa ja viimeinen työpaja pidettiin joulukuussa ennen vuoden loppua.

Kuntastrategia viimeisteltiin alkuvuonna 2022, jonka jälkeen strategia julkistettiin 14.3.2023. Sen jälkeen strategiaa on jalkautettu organisaatioon, työntekijöille, luottamushenkilöille ja kuntalaisille. Kuntastrategia on laadittu mahdollisimman vuorovaikutteisessa prosessissa valtuutettujen, kuntalaisten, yritysten ja yhdistysten kanssa hyödyntäen mm. sähköistä kuntalaiskyselyä, haastatteluja ja työpajoja.

Rautavaaran kuntastrategia nimettiin Paras luonnostaan -kuntastrategiaksi. Strategiassa luonto asettui keskeiseksi osaksi rautavaaralaisuutta. Rautavaaran kunnan tehtäväksi tunnistettiin luoda luonnollisen hyvää elämää - tuoda yhteen luonnon mahdollisuudet ja hyvän elämän edellytykset. Kuntamme ja sen kehittämisen johtavaksi päämääräksi eli visioksi muodostui tavoite, että Rautavaara on luonnollisen hyvän elämän edelläkävijä.

Kuntastrategia pyritään tekemään kaikille kuntalaisille, luottamushenkilöille ja työntekijöille mahdollisimman tutuksi niin, että jokainen voi siihen samaistua ja kokea tekevänsä kuntastrategian mukaista työtä. Siksi kuntastrategian tavoitteista on kuvattu video, jossa esiintyy kuntalaisia, yrittäjiä, kunnan työntekijöitä ja yhdistystoimijoita. Itse kukin kertoo videolla omin sanoin, kuinka tavoite näkyy hänen arjessaan. Video löytyy muun muassa osoitteesta: https://youtu.be/6x_7gCAhPyA.

Kuntalain mukaan kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Näin ollen kuntastrategiaa tarkasteltiin uudelleen valtuustokauden puolivälissä. Myös kunnassa tapahtuneiden henkilövaihdosten johdosta kuntastrategiaan perehtyminen ja tarkastelu oli tuolloin tarkoituksenmukaista. Kuntastrategiaan perehtymistä ja tarkistamista varten järjestettiin työpaja syyskuussa 2023. Työpajaan osallistui valtuutettuja ja kunnan esihenkilöitä. Työpajaa fasilitoi Teemu Ruohonen, joka fasilitoi myös varsinaisen strategiaprosessin valtuustokauden alussa. Työpajatyöskentelyn päätteeksi todettiin, ettei kuntastrategiaa ole tarpeen lähteä uudistamaan valtuustokauden puolivälissä. Valtuustokauden vaihtuessa uuden kuntastrategian laatimiseen on varauduttu myös talousarviossa.

Hyväksytty kuntastrategia on pohjana koko valtuustokautta koskevia tavoitteita ja vuosittain talousarvioon otettavia toiminnallisia tavoitteita laadittaessa. Kuntastrategian, toiminta- ja taloussuunnitelman sekä talousarvion tavoitteiden tulee muodostaa yhtenäinen ja johdonmukainen kokonaisuus, joka tulee käsitellä kunnan palvelualueiden, erillisten taseyksiköiden ja tytäryhtiöiden kanssa. Kuntakonsernin strateginen johtaminen konkretisoituu kuntastrategiassa, toteuttamisohjelmissa sekä talousarviossa ja -suunnitelmassa määriteltyihin selkeisiin päämääriin, tavoitteisiin, toteutettaviin toimenpiteisiin sekä niiden seurantaan ja tuloksellisuuden arviointiin.

Kunnan toiminnalle asetettavien tavoitteiden tulee olla konkreettisia ja kuvata kunnan aikaansaannoskykyä ja positiivisia vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin sekä kunnan elinvoimaisuuteen.

Tavoitteiksi strategiatyössä valittiin

1. Luontomatkailun kehittäminen

Rautavaara on houkutteleva matkailukohde Tahkon, Bomban, Vuokatin ja Kolin rinnalla

2. Paikkakunnalla käyvien viipymän pidentäminen

Rautavaaralla käyvien viipymä on pidentynyt ainakin yhdellä yöllä

3. Vanhojen ja uusien yritysten toimintaedellytysten kehittäminen

Tehdään elinkeinopolitiikkaa, joka lisää Rautavaaralla toimivien vanhojen ja uusien yritysten kannattavuutta ja kasvua

4. Hyvinvointia ja viihtymistä tukevan asuinympäristön kehittäminen ja markkinointi

Rautavaara on asuinympäristö, jossa työ ja vapaa-aika yhdistyvät luonnollisesti

5. Yhdistystoiminnan hyödyntäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä

Yhdistykset edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä yhdessä kunnan kanssa

6. Kunta on hyvä paikka tehdä töitä

Työpaikoilla on ilmapiiri ja tekemisen tapa, jossa jokainen työntekijä kokee tulevansa kannustetuksi, kuulluksi ja arvostetuksi

7. Kuntatalous, joka kestää myös ekologisen ja sosiaalisen tarkastelun

Rautavaaralla on taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä kuntatalous, joka mahdollistaa palveluiden tuottamisen ja kehittämisen itsenäisenä kuntana myös hyvinvointialueuudistuksen jälkeen

Tavoitteiden ja niiden saavuttamisen edellyttämien toimenpiteiden määrittelyn tulee olla vuorovaikutteinen prosessi ja siinä hyödynnetään luottamushenkilöiden, henkilöstön ja kuntalaisten asiantuntemusta ja ideoita. Asetettujen tavoitteiden tuloksellisuutta hallituksen sekä lautakuntien tulee seurata ja arvioida luotettavaan tietoon perustuen säännöllisesti ja tavoitteita voidaan myös muuttaa, jos niiden ei enää koeta olevan sopivia Rautavaaralle.

2.2 Toimintaympäristö

2.2.1 Väestökehitys ja työllisyys

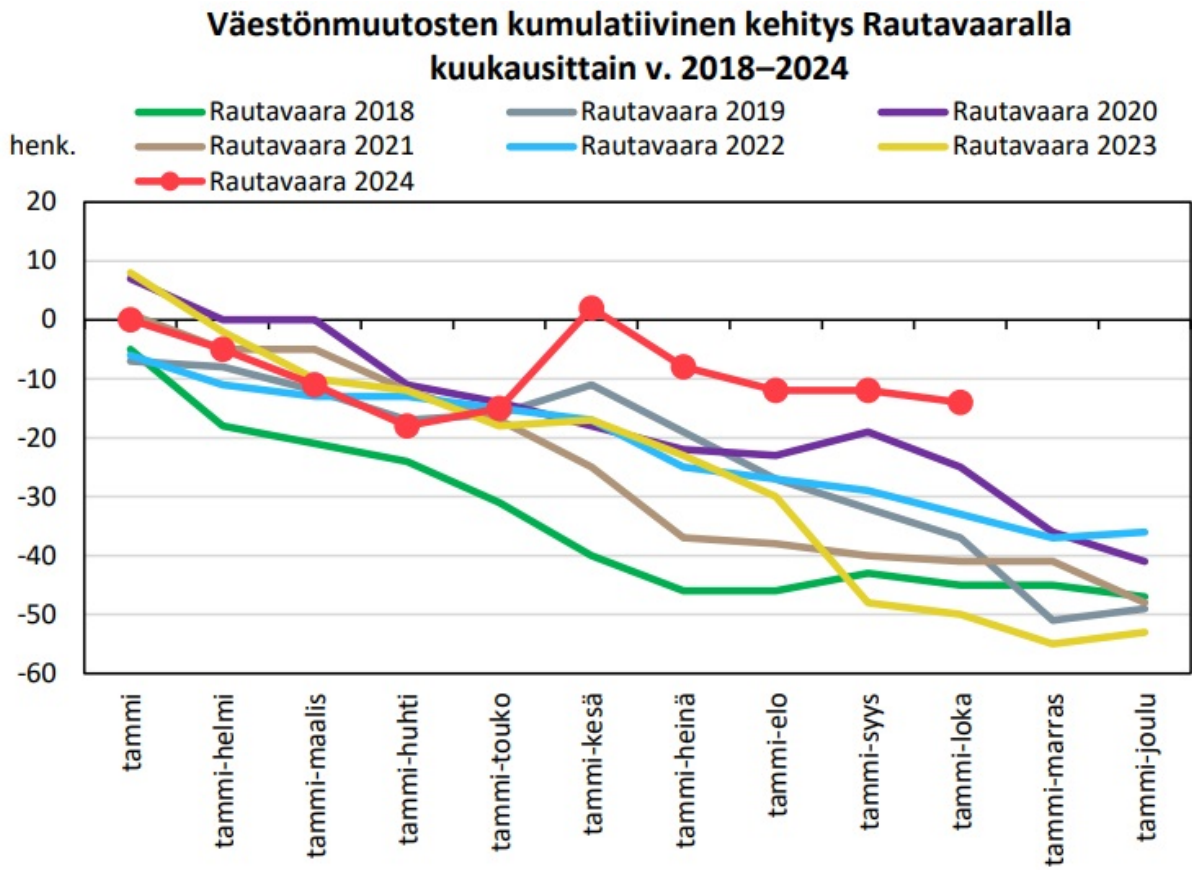
Viime vuosina Rautavaaran kunta on kohdannut verrattain pienelle ja syrjäiselle kunnalle tyypillisiä haasteita, kuten väestömäärän vähenemistä ikääntymisen, alhaisen syntyvyyden ja muuttoliikkeen vuoksi. Lisäksi Rautavaaralla, kuten muillakin Pohjois-Savon kunnilla, on kansallisen terveysindeksin mukaan korkea sairastavuus. Kansallisen terveysindeksin mukaan sairastavuuden kokonaisindeksiluku Pohjois-Savon kunnissa vaihtelee 103:sta 161:een, kun koko maan keskiarvo on 100. Korkea työttömyysaste ja epätasapainoinen huoltosuhte tarkoittavat, että työssäkäyvien osuus väestöstä on pieni. Tämä luo haasteita peruspalvelujen ylläpitämiselle ja kunnan talouden tasapainolle. Huoltosuhteen heikkeneminen voi vaikuttaa merkittävästi kunnan talouteen, koska se tarkoittaa, että yhä harvempi työssäkäyvä henkilö joutuu tukemaan yhä suurempaa määrää ei-työssäkäyviä henkilöitä.

Vaikka haasteita on, Rautavaaran kunta pyrkii aktiivisesti löytämään ratkaisuja ja sopeutumaan muuttuviin olosuhteisiin. Yhteistyö ja innovatiiviset ratkaisut ovat avainasemassa, jotta voimme turvata kuntalaisten hyvinvoinnin ja kunnan elinvoimaisuuden tulevaisuudessa.

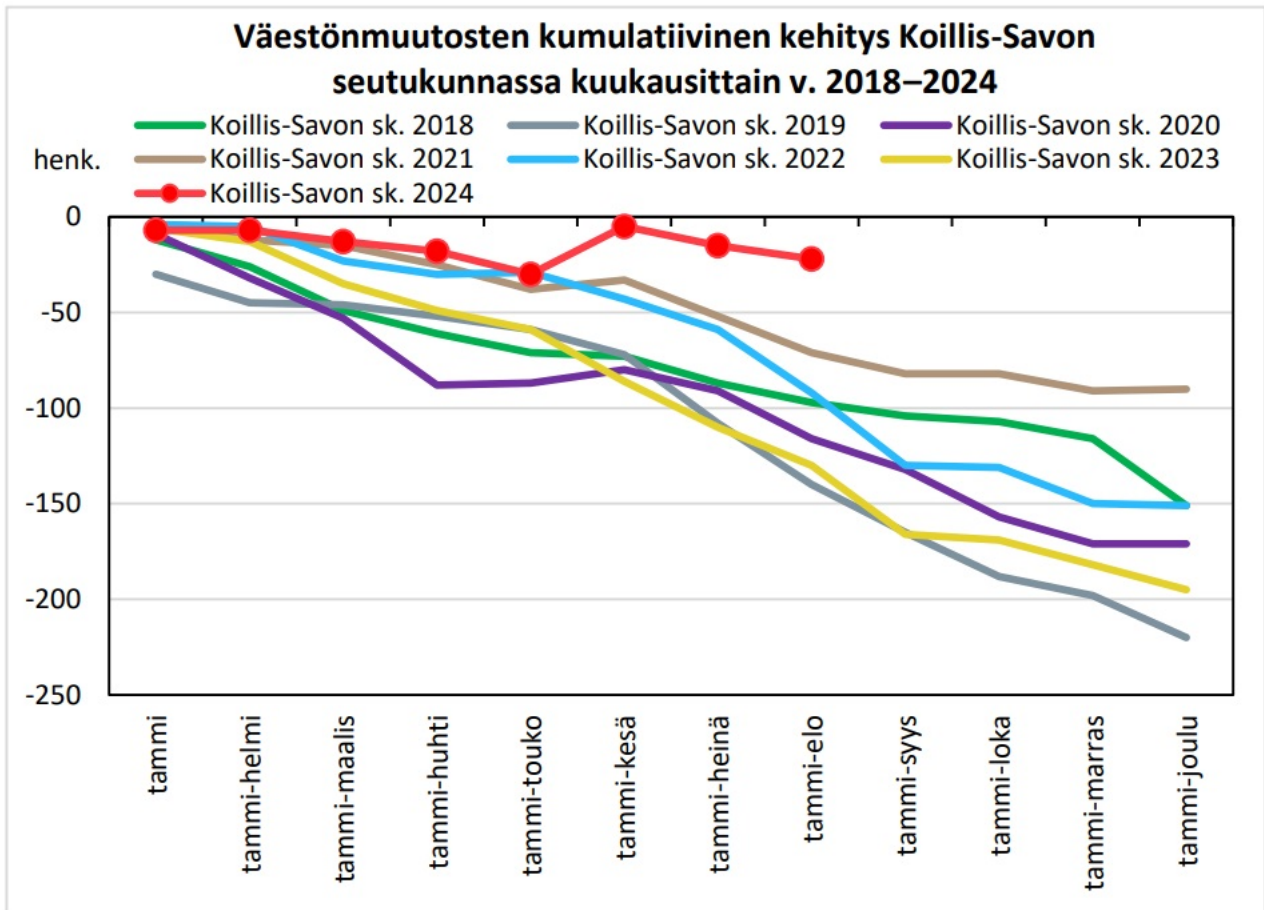
Vuonna 2024 lokakuun loppuun mennessä väkiluku on laskenut -14 henkilöä. Luonnollinen väestönlisäys on ollut -23 vuonna 2024 lokakuun loppuun mennessä. Viime vuosina väkiluku on laskenut noin 40–50 henkilöä vuosittain. Positiivista on, että Rautavaaran syntyvyys on noussut 133% edellisvuoteen verrattuna ja Rautavaara oli plussalla kuntien välisessä nettomuutossa. Väestön väheneminen näyttääkin taittuneen.

Taulukko 1: Väestö Pohjois-Savossa tammi-lokakuu 2024.

Kunta	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen tulo-muutto	Kuntien välinen lähtö-muutto	Kuntien välinen netto-muutto	Kunnan sisäinen muutto	Kokonaismuutos tammi-lokakuu 2024	Vertailutietona kokonaismuutos tammi-lokakuu 2023	Väkiluku 31.10.2024
Kaavi	10	48	-38	111	109	2	123	-28	-43	2 600
Rautavaara	7	30	-23	59	57	2	46	-14	-50	1 410
Tuusniemi	5	31	-26	105	83	22	109	1	-76	2 314
Koillis-Savon seutukunta	22	109	-87	275	249	26	278	-41	-169	6 324
Pohjois-Savo	1 439	2 485	-1 046	9 884	9 836	48	21 411	677	569	248 867

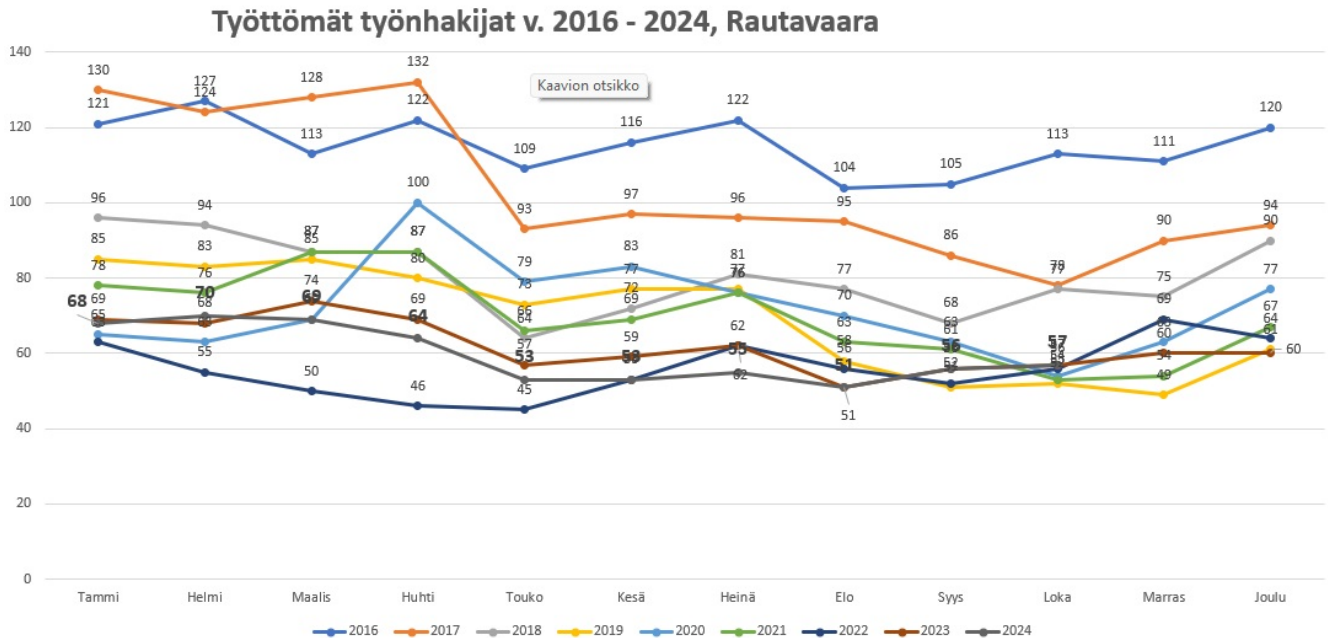
Kuva 1: Väestönmuutosten kumulatiivinen kehitys 2018–2024.

Kuva 2: Väestönmuutosten kumulatiivinen kehitys Koillis-Savon seutukunnassa 2018–2024.

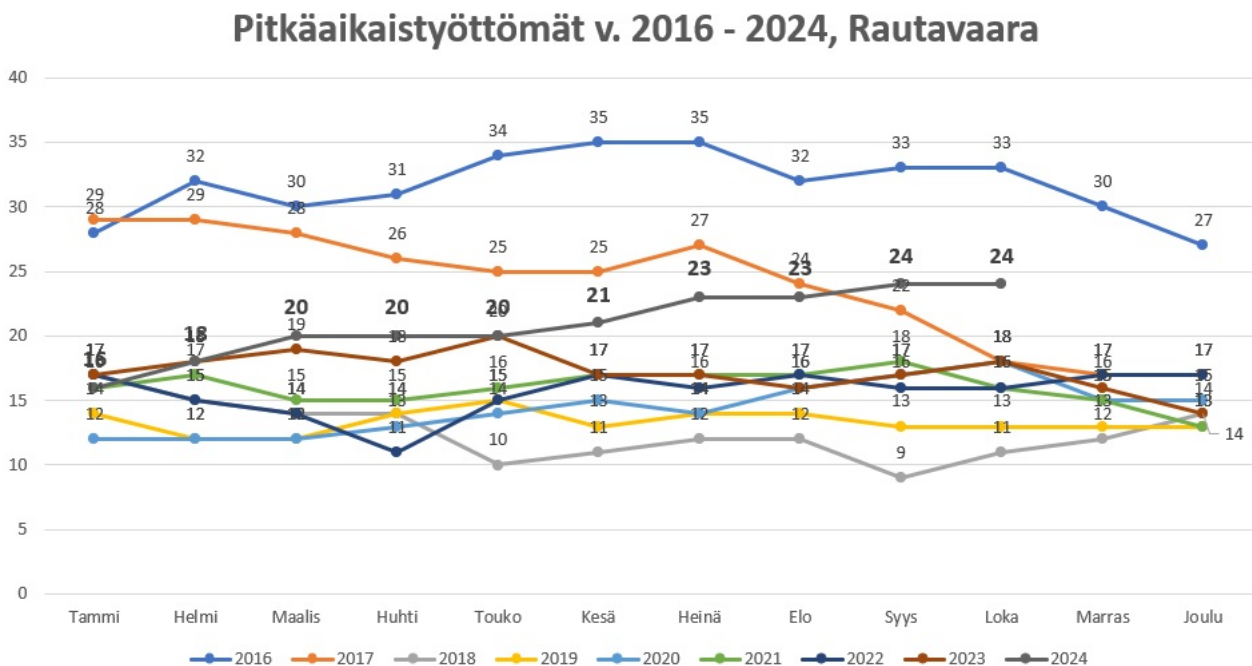
Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) sairastavuusindeksiä ei nyky muodossa enää päivitetä ja sen on korvannut uusi kansallinen terveysindeksi. Kansallinen terveysindeksi kattaa useita eri indikaattoreita, jotka korvaavat aiemman THL:n sairastavuusindeksin ja Kelan Terveyspuntarin. Sairastavuusindeksi ja työkyvyttömyysindeksi sekä näiden osaindeksit kuvaavat sairauksien ja työkyvyttömyyden yleisyyttä suhteessa koko maan väestöön (koko maa=100). Indeksien arvo on sitä suurempi, mitä yleisempää sairastavuus tai työkyvyttömyys alueella on. Verrattaessa hyvinvointialueita koko maahan, viimeisimmän kansallisen terveysindeksin mukaan sairaimmat suomalaiset asuvat Pohjois-Savossa (121) ja Pohjois-Karjalassa (115). Verrattaessa hyvinvointialueita koko maahan, oli puolestaan työkyvyttömyys yleisintä Pohjois-Savossa (135) ja Kainuussa (135) (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL, 15.05.2024).

Viimeisimmän työllisyyskatsauksen mukaan lokakuussa 2024 Rautavaaran kunnan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on 11,0 %, kun Pohjois-Savon keskiarvo on 10,5 %. Muutos vuodentakaiseen työttömien määrään on - 0,1 %, kun vastaava muutos Pohjois-Savossa on + 0,6 %-yksikköä. Seutukunnittain tarkasteltuna työttömien työnhakijoiden määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna Ylä--Savossa 18:sta (-1 %) ja Koillis-Savossa 8:lla (-3 %). Lokakuussa 2024 työttömiä työnhakijoita oli 57 henkilöä, mikä on sama määrä kuin edellisvuonna. Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on 10,6 %, eli 0,9 %-yksikköä korkeampi kuin vuosi sitten.

Kuva 3: Työttömien työnhakijoiden määrä Rautavaaralla tammi-lokakuu 2024.

Rautavaaran kunnan pitkäaikaistyöttömien määrä on pysytellyt matalalla tasolla, noin 15 työttömän paikkeilla viimeiset vuodet. Lokakuussa 2024 pitkäaikaistyöttömiä oli kuitenkin 24.

Kuva 4: Pitkäaikaistyöttömien määrä Rautavaaralla tammi-lokakuu 2024.

2.2.2 Talouden kehitysnäkymät

Talouden kehitysnäkymät Valtiovarainministeriön syksyn 2024 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talousnäkymät vuodelle 2025 ovat varovaisen positiiviset. Bruttokansantuotteen (BKT) ennustetaan kasvavan 1,7 prosenttia, mikä merkitsee elpymistä vuoden 2024 taantumien jälkeen. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku parantavat kotitalouksien ostovoimaa, mikä lisää yksityistä kulutusta. Investointien kasvu tukee talouskasvua, mutta julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotukset voivat hidastaa kotimaista kysyntää ja vaikuttaa kuntien talouteen negatiivisesti. Työllisyys paranee tuotannon kasvun ja työllisyystoimien ansiosta, ja työllisyysasteen ennustetaan nousevan 73,1 prosenttiin, kun taas työttömyysasteen odotetaan laskevan 7,6 prosenttiin. Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 3,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja sen odotetaan vähitellen supistuvan talouden elpymisen myötä. Kunnat joutuvat tasapainottamaan budjettejaan ja etsimään tehokkuutta palvelutuotannossa. Ennusteissa on kuitenkin myös suuria epävarmuustekijöitä.

Kuntahallinnon rahoitusasema heikkeni viime vuonna 1,3 miljardia euroa alijäämäiseksi, erityisesti sote-uudistuksen jälkeisten kulutusmenojen nopean kasvun vuoksi. Tulevina vuosina kuntahallinnon tilanne näyttää entistä haastavammalta menojen ja tulojen epätasapainon vuoksi. Alijäämän suhteessa BKT:hen arvioidaan pysyvän vuonna 2024 viime vuoden tasolla eli 0,5 prosentissa. Talouden alavireisyys vähentää kuntien yhteisöverotuloja, mutta muiden verolajien arvioidaan kehittyvän suotuisasti. Kuntien saamat valtionosuudet laskevat sote-siirtoon liittyvän tarkistuksen sekä hallitusohjelman mukaisen indeksisäästön vuoksi.

Kuntahallinnon alijäämän arvioidaan syvenevän 0,6–0,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2025–2028. Kulutusmenojen kasvu jatkuu ripeänä, pääasiassa hintojen nousun vuoksi. Vaikka inflaatio on maltillista, kunta-alan palkkakehitys on hieman nopeampaa aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, joten tulevien vuosien sopimusratkaisut selviävät myöhemmin.

Vuonna 2025 kulutusmenojen volyymi kasvaa poikkeuksellisesti TE-palvelu-uudistuksen takia, jolloin kunnille ja yhteistoiminta-alueille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä sekä laajempi rahoitusvastuu työttömyysetuuksista. Tämä tekee kuntataloudesta herkemmän suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat edelleen lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, vaikka palvelutarve laskee syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan vähennä opetuksen kustannuksia samassa suhteessa.

Kulutusmenojen kasvun lisäksi kuntien menoja kasvattavat investoinnit, joita tarvitaan muun muassa rakennuskannan ikääntymisen, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Heikkenevä taloustilanne korostaa investointien tarveharkinnan tärkeyttä, vaikka välttämättömiä investointeja on paljon, erityisesti rakennuksiin, teihin ja perusinfrastruktuuriin.

Kuntien tulonsiirrot valtiolta kasvavat vuonna 2025, koska TE-palveluiden järjestämisestä tulee uusi valtionosuustehtävä. Tämä rahoitus kohdennetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta, mikä kattaa laskennalliset menolisäykset. Samanaikaisesti valtionosuuksiin tehdään kuitenkin merkittäviä leikkauksia vuosina 2025–2027, erityisesti sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vuoksi. Valtionosuuksien kasvua hidastavat myös hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027 sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen.

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, vaikka niiden taso puolittuikin sote-uudistuksen yhteydessä. Vaikka kuntien verotulojen kasvuprosentit pysyvät ennustevuosina pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella, verorahoitus ei riitä kattamaan kuntahallinnon kasvavia menopaineita. Kuntahallinnon mittavat alijäämät vuosina 2025–2028 edellyttävät merkittäviä sopeutustoimia kunnissa. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa, ja velkasuhde jatkaa kasvuaan tarkasteluvuosina.

Kuntien talousnäkymät vuodelle 2025 ovat kaksijakoiset. Vaikka talouskasvu ja työllisyyden paraneminen tuovat positiivisia näkymiä, julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja velkaantuminen asettavat haasteita. Kuntatalouden tulevaisuus näyttää tällä hetkellä varsin haastavalta.

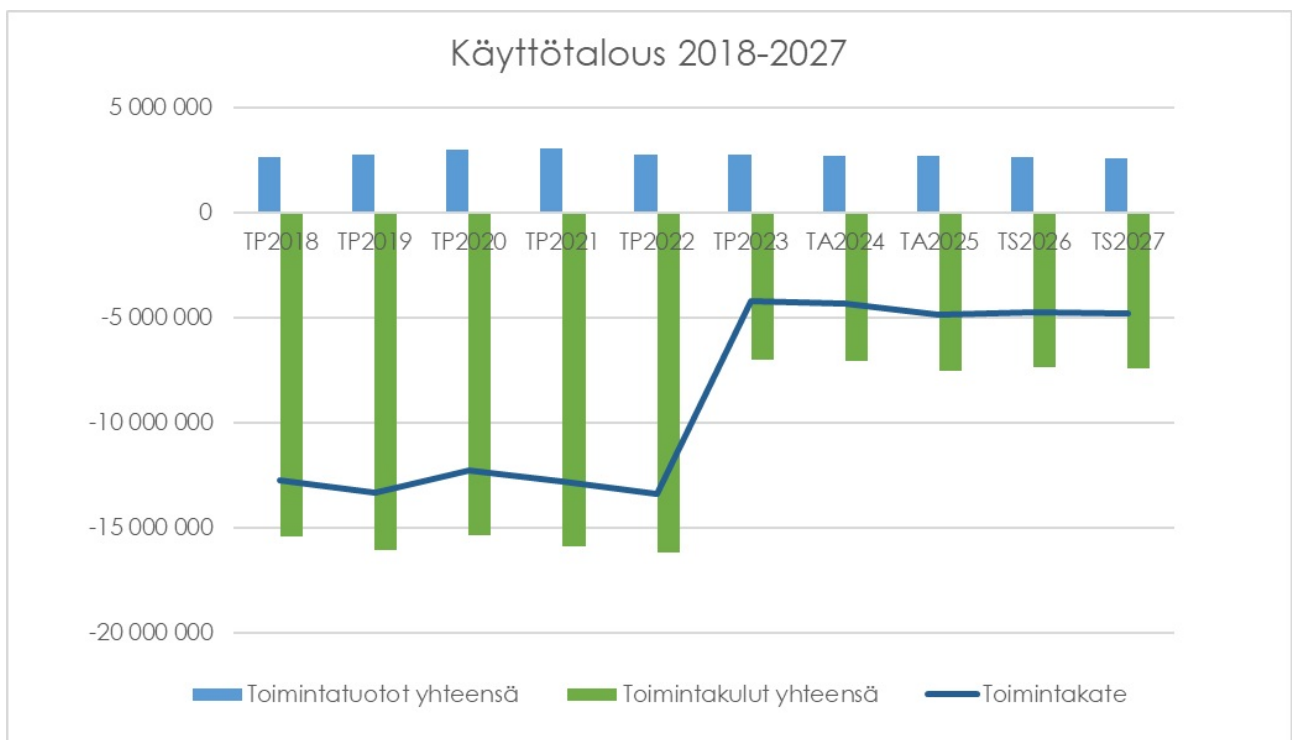
Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirryttyä hyvinvointialueille, kunnan kulut ovat pienentyneet, mutta samalla myös tulot ovat vähentyneet. Hyvinvointialueen palveluverkon muutokset vaikuttavat sekä kunnan talouteen että kuntalaisten palveluihin.

Rautavaaran kunta on neuvotellut Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa sotekiinteistöjen jatkovuokraamisesta. Hyvinvointialue haluaa jatkaa koko terveyskeskuskompleksin vuokraamista. Ainoat irtisanottavat sopimukset koskevat kunnantalon alakertaa ja Rautaharjun tupaa. Rautavaaran sotepalveluiden palvelutaso on siis säilymässä toistaiseksi. On kuitenkin valitettavaa, että hyvinvointialue haluaa tehdä koko Pohjois-Savon alueella toistaiseksi voimassa olevat vuokrasopimukset vuoden irtisanomisajalla ja aikoo tarkastella palveluverkkoratkaisuja vuosittain. Tämä vähentää investointihalukkuutta sotekiinteistöihin eikä anna hyvinvointialueen työntekijöille työrauhaa.

Lisäksi vuoden 2025 alusta tulee TE-24-uudistus, jonka talous- ja palveluvaikutukset nähdään kunnissa vasta vuoden 2025 jälkeen. Kun listaan lisätään vielä tarpeellinen valtionosuusuudistus, niin kuntatalouden ennakointi näyttää vaikeasti ennustettavana. Pohjois-Savon ja Rautavaaran erityispiirteet eivät ole isossa kuvassa muuttuneet mihinkään. Väki vähenee kaikissa kunnissa ja kaupungeissa lukuun ottamatta Kuopiota ja Siilinjärveä. Työttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys on iso haaste näillä seuduilla myös tulevina vuosina. Lisäksi Rautavaaran haaste on korkea ikävakioitu sairastavuus. Kunta tarvitsee lisää työtä ja lisää työpaikkoja.

2.3 Kunnan toiminta

Suurien muutosten keskellä kunnan talousarvio 2025 on ylijäämäinen 91 000 euroa. Koko taloussuunnitelma vuosille 2025–2027 on myös ylijäämäinen 560 032 euroa. Taloussuunnitelma, jonka osa tuloslaskelma on, on kuntalain (410/2015) 110 § 3 momentin mukainen, koska se on kolmen vuoden suunnitelmakaudella tasapainossa ja ylijäämäinen. Suunnitelmavuosiin liittyy kuitenkin poikkeuksellisen paljon epävarmuutta myös taloussuunnittelun näkökulmasta, joten arviota suunnitelmavuosista on syytä tarkentaa myöhemmin.

Kuva 5: Toimintatuotot ja -kulut 2018–2027.

Toimintakulut vuonna 2025 kasvavat noin 6,6 % vuodesta 2024. Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 3 509 000 euroa. Vuoden 2024 alusta lähtien maapohjan yleisen kiinteistöveroprosentin alaraja on noussut 0,93

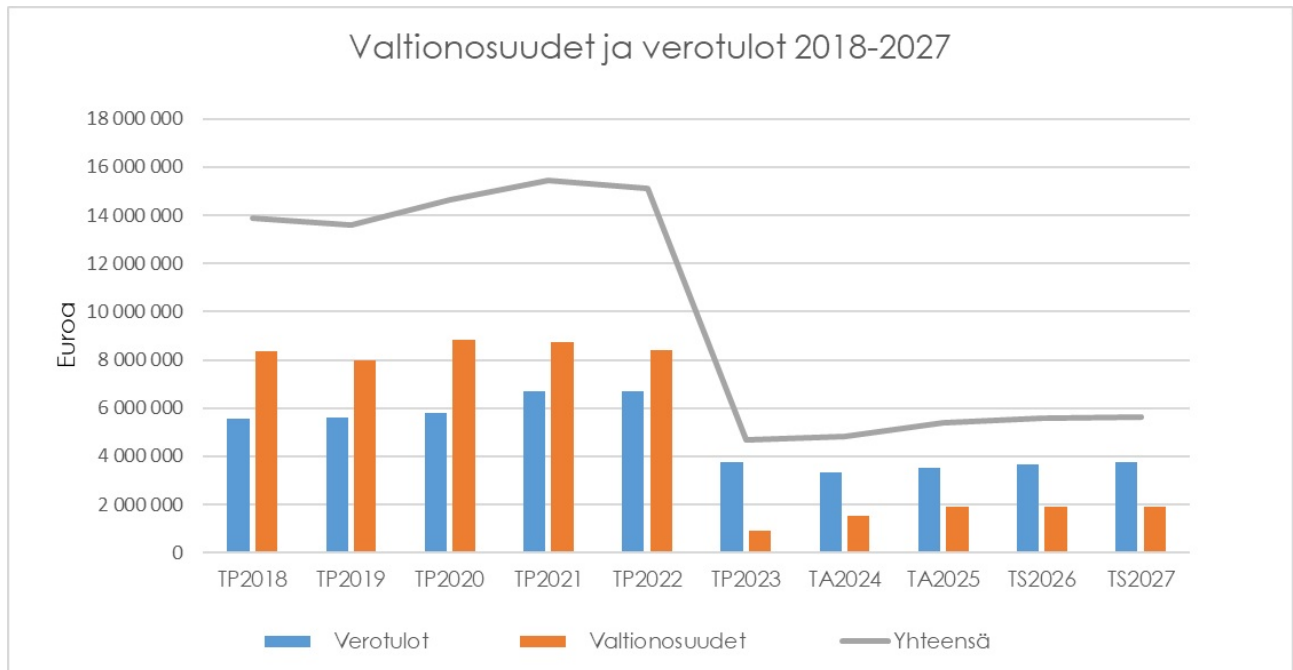
prosentista 1,30 prosenttiin (HE 39/2023 vp). Lisäksi vuodesta 2024 eteenpäin (HE 39/2023 vp) rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti on säädetty erillään maapohjan yleisestä kiinteistöveroprosentista.

Rautavaaran kunnanvaltuusto päätti vuoden 2025

- tuloveroprosentiksi 9,4 %
- maa-alueiden yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,30 %
- rakennusten yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,30 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 0,65 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,25 %
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentiksi 2,00 %
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentiksi 0,00 %

Rautavaaran kunnan veroprosentit säilyvät vuoden 2024 tasolla.

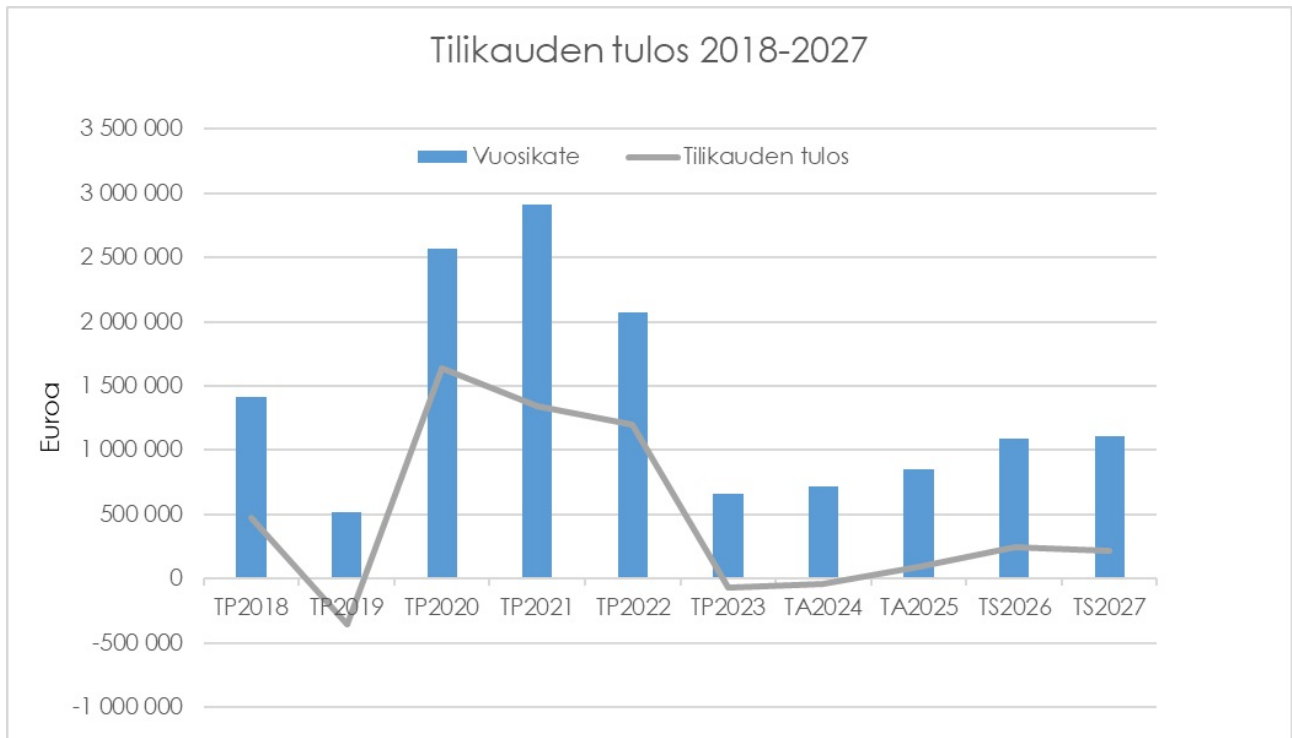
Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän yhteensä 1 889 259 euroa. Valtionosuudet kasvavat 24,7 % prosenttia (eli 374 883 euroa). Valtionosuudet muodostivat vielä vuonna 2022 lähes puolet kunnan tulopohjasta, mutta nyt niiden merkitys on pienentynyt huomasti.

Kuva 6: Valtionosuudet ja verotulot 2018-2027.

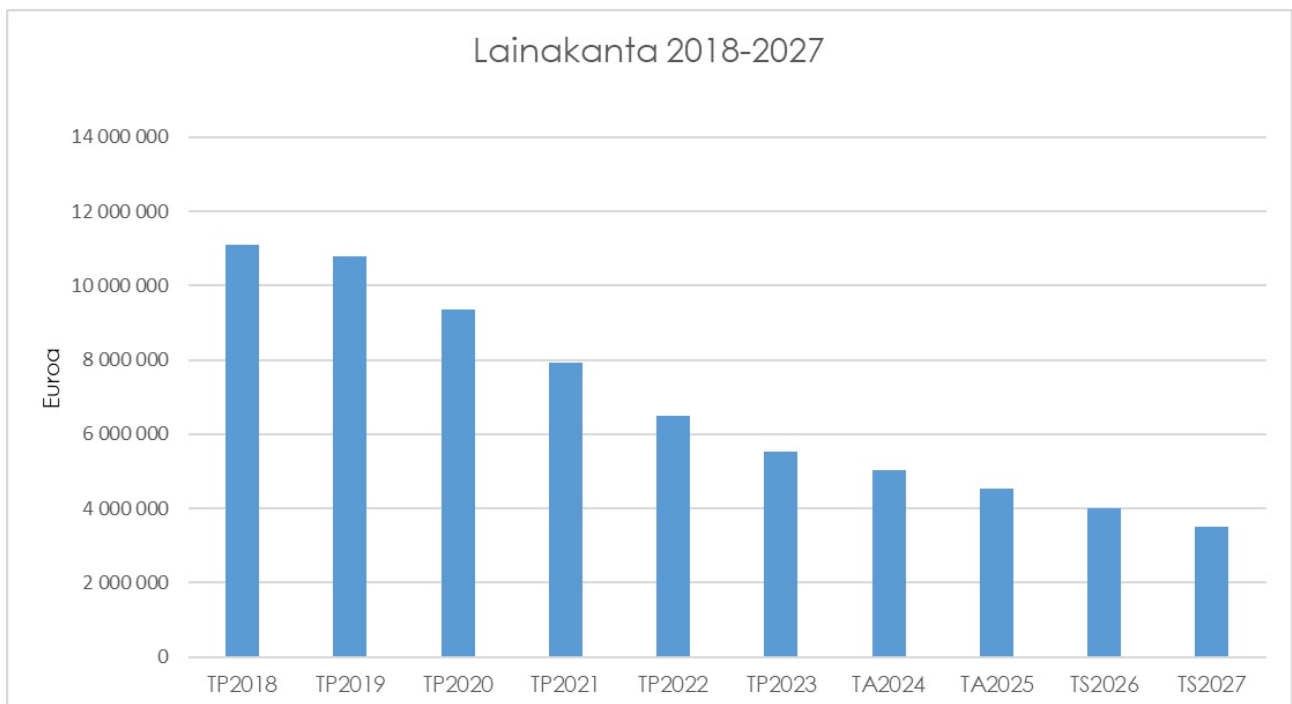
Kunnan tulot jakautuvat vuonna 2025 seuraavasti: valtionosuudet 23,2 % (vuonna 2024 20 %), verotulot 43,1 (43,9 %) ja toimintatuotot 33,7 % (36,1 %).

Kunnan vuosikate on 854 937 euroa, joka riittää kattamaan poistot. Terveessä taloudessa tilikauden tuloksen tulisi riittää lainojen lyhennyksiin ja mielellään osittain tai kokonaan uusiin investointeihin, mutta talousarvion mukaan tähän ei päästä vaan lainojen lyhennykset ja investoinnit katetaan osittain kassavarjoilla.

Kuva 7: Tilikauden tulos 2018–2027.

Kokonaislainamäärä vuoden 2024 tilinpäätöksessä arvioidaan olevan 5 033 239 euroa, jota lyhennetään vuonna 2025 on 508 400 euroa. Näin ollen talousarviovuonna pitkäaikaisten lainojen yhteismäärä on noin 4 524 840 euroa. Ennusteen mukaan lainamäärä vähenee tulevina vuosina, kun investoinnit ovat vuoden 2025 tasoa tai sen alle. Vuosi 2017 oli ensimmäinen sitten tilinpäätöksen 2012, milloin kunnan pitkäaikaiset lainat vähenevät, eli velkaantumisen laski. Siitä lähtien pitkäaikaiset lainat ovat vähentyneet joka vuosi ja talousarviovuonna 2025 pitkäaikaiset lainat vähenevät edelleen. Taloussuunnitelmakauden vuosina 2025–2027 ei arvioida otettavan ollenkaan uutta lainaa, vaan kokonaislainamäärä laskee vuosittain pitkäaikaisten lainojen vähennyksen myötä.

Kuva 8: Kokonaislainamäärä 2018–2027.

2.3.1 Henkilöstöpolitiikka

Rautavaaran kunnan vuosittain laadittavan henkilöstö- ja koulutussuunnitelman tarkoituksena on tukea kunnan henkilöstöpolitiikkaa. Rautavaaran kunnassa henkilöstö- ja koulutussuunnitelma sisältää myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Suunnitelman avulla pyritään ennakoimaan henkilöstötarpeeseen vaikuttavia toiminnallisia muutoksia, poistumaa sekä rekrytointi- ja koulutustarpeita. Suunnitelmaa tukee vuosittain laadittava henkilöstöraportti, joka toimii apuvälineenä henkilöstösuunnittelussa. Seuranta toteutetaan tämän raportin avulla. Kunnan yhteistyökomitea käsittelee suunnitelman. Suunnitelman hyväksyminen kuuluu hallintosäännön § 7 mukaisesti kunnanhallituksen päätösvaltaan.

Rautavaaran kunnan henkilöstömäärä henkilötyövuosina on talousarviota laadittaessa 63,67. Vuonna 2023 henkilöstömäärä henkilötyövuosina on ollut 61,16. Noin puolet Rautavaaran kunnan henkilöstöstä työskentelee hyvinvoinnin palvelualueella, koululla ja varhaiskasvatuksessa. Hallintopalveluissa- ja teknisessä toimessa on vain murto-osa näistä määristä.

Edellisvuosien tapaan Rautavaaran kunnassa on varauduttava eläkepoistuman aiheuttamiin rekrytointitarpeisiin. Lisäksi Rautavaaran kunnassa sairauspoissaolojen määrä on ollut edellisvuosina keskimääräistä kunnallista työnantajaa korkeammat. Pitkät poissaolot vaikuttavat sairauspoissaolojen määrään, vaikka niiden osuus onkin vähäinen. Sairauspoissaolojen määrään on kiinnitetty huomiota, ja Rautavaaran kunnassa vuonna 2023 käynnissä ollut Keva:n tukeman hankkeen yhtenä päätavoitteista on ollut sairauspoissaolojen vähentäminen. Sairauspoissaolojen seuraamisen tueksi esihenkilöille hankittiin työkyvyn tuen sovellus, joka toimii esihenkilön tukena työkyvyn varhaisen tuen mallin toteuttamisessa. Vaikka hanke päättyikin, jatkuu työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen eteen tehtävä työ edelleen.

2.4 Kuntakonsernin toiminta

Yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Mitä kuntalaissa säädetään kunnan tytäryhteisöstä, sovelletaan myös kunnan määräysvaltaan kuuluvaan säätiöön. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan (Kunnat ja kuntayhtymät voivat sopimuksen nojalla hoitaa tehtäviään yhdessä). Kuntien julkisoikeudellisen yhteistoiminnan muotoja ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka, sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta ja kuntayhtymä.

Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus, ja kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen. Valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

1. kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta
2. konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä
3. tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta
4. velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa
5. konsernin sisäisistä palveluista
6. kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä, ja
7. kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.

Rautavaaran kuntakonserniin kuuluvat seuraavat tytäryhtiöt:

- Kiinteistö Oy Rautavaaran Virastotalo (kunnan omistusosuus 70,14 %), ja
- Rautavaaran Vuokratalot Oy (kunnan omistusosuus 100 %).

Kuntalain mukaan sellainen toiminta, jota kunta harjoittaa kilpailuilla markkinoilla, tulee pääsääntöisesti yhtiöittää eli siirtää osakeyhtiön, osuuskunnan tai säätiön hoidettavaksi. Rautavaaran kunnalla on omistuksessaan vuokraustoiminnassa olevia kiinteistöjä, joiden vuokraustoiminta on tästä syystä siirretty Rautavaaran Vuokratalot Oy:lle.

Rautavaaran kunta on asettanut valtuustotason tavoitteet kaikille kunnan edustajille ja tytäryhtiöiden hallituksille:

- Konserniyhteisöjen on tuettava kuntastrategiaa ja kunnan talousarvion toteuttamista
- Tulostavoitteena tytäryhtiöillä on omakustannuseriaate:
 - yhtiöiden tulee tuotoillaan kattaa menonsa
 - mahdollisista poikkeamista tulee erikseen neuvotella kunnan kanssa
 - hinnoittelu vastaa yleistä kustannuskehitystä
- Yhtiöiden tulee toteuttaa välttämättömät peruskorjaukset ja vuosikorjaukset ja turvata siten omistamiensa kiinteistöjen kunto sekä haettava korjauksiin ulkopuolista rahoitusta
- Yhtiöiden tulee raportoida kunnalle hyväksytyjen konserniohjeiden mukaisesti
- Yhtiöiden tulee laatia tilinpäätöksensä siten, että kuntakonsernin tilinpäätökseen voidaan ottaa tytäryhtiöiden tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase, ja
- Yhtiöillä tulee olla riittävät ohjeistukset sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Kunnalla on myös valmius antaa tytäryhtiöilleen konserniohjausta edellä mainituissa asioissa valtuustotason tavoitteisiin pääsemiseksi.

3 Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa kuvataan tarkemmin palvelualueen tulosalueiden toiminta: selvitetään tarkemmin palvelutarpeisiin, tavoitteiden asettamiseen sekä niiden saavuttamiseen liittyviä seikkoja, haasteita ja epävarmuustekijöitä. Myös toiminnan muutoksista ja käynnissä olevista ja suunnitelluista hankkeista kerrotaan käyttötalousosassa. Perusteluissa tehdään lisäksi selkoa toiminnan painopisteistä ja kehittämistarpeista sekä arvioidaan muun muassa henkilöresurssien, toimitilojen ja muiden tuotantotekijöiden voimavarojen riittävyyttä. Määrärahat ja tuloarviot sidotaan tavoitteisiin. Valtuusto osoittaa toimielimelle määrärahan tai asettaa tuloarvion määrätyn tehtävän tai tehtävien hoitamiseksi siten, että tehtävälle asetetut tavoitteet voidaan toteuttaa.

3.1 Hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja

3.1.1 Kunnanhallitus

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja

Toiminnan kuvaus ja keskeiset muutokset 2025

Hallintopalveluiden tehtävänä on ohjata, yhteensovittaa ja tukea kuntakonsernin toimintaa. Hallintopalvelujen toimintaa johtaa ja toiminnasta vastaa hallintojohtaja. Hallintopalveluihin sisältyy yksi tulosalue, kunnanhallitus.

Vuonna 2025 13. huhtikuuta toimitetaan samanaikaisesti kahdet vaalit, eli aluevaalit ja kuntavaalit. Koska vaalit toimitetaan samanaikaisesti, kutsutaan niitä nimellä alue- ja kuntavaalit. Kunta hoitaa molempien vaalien käytännön järjestelyt. Kuntavaaleissa valitaan valtuutetut kunnanvaltuustoihin ja aluevaaleissa aluevaltuustoihin. Aluevaltuustoissa päätetään hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisestä. Sekä aluevaltuustojen että kuntien valtuustojen toimikausi alkaa 1.6.2025 ja kestää vuoden 2029 toukokuun loppuun.

Vaalien järjestämiseen on varattu rahaa 9 977 euroa. Vaalilain 188 §:n 3 momentin mukaan hyvinvointialue vastaa aluevaalilautakunnan toiminnasta aiheutuvista kustannuksista ja kunnat puolestaan nykyiseen tapaan kuntien vaaliviranomaisten toiminnasta aiheutuvista kustannuksista. Oikeusministeriö ei alue- ja kuntavaaleissa suorita

kunnalle valtiollisista vaaleista tuttua kuntakorvausta. Sen sijaan aluevaaleissa hyvinvointialue korvaa kunnalle ne kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle pelkästään aluevaaleista. Valtiovarainministeriö, oikeusministeriö ja Suomen Kuntaliiton ovat sopineet kustannusten jakoa koskevasta suosituksesta, jonka mukaan hyvinvointialueen maksama korvaus olisi 1,4 euroa kutakin kunnan lainvoimaiseen äänioikeusrekisteriin merkittyä äänioikeutettua kohden.

Vuonna 2026 Suomessa ei ole yleisiä valtakunnallisia vaaleja.

Vaalien järjestämisvastuu on keskusvaalilautakunnalla, jonka sihteerinä toimii hallintojohtaja.

Uuden valtuustokauden toiminnan käynnistämiseksi talousarviossa varaudutaan muun muassa luottamushenkilöiden koulutukseen ja laitehankintoihin. Lisäksi varataan resursseja tulevan valtuustokauden kuntastrategiatyöhön.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimus (KVTES) päättyy 30.4.2025. Uuden sopimusratkaisun odotetaan vaikuttavan merkittävästi kuntatalouteen. Koska uutta sopimusta ei ole vielä solmittu, henkilöstökustannusten kehitysarvioon liittyy huomattavia epävarmuustekijöitä. Vuodelle 2025 on jo sovittu tietyt sopimuskorotukset, joiden lisäksi vuodelle 2025 voi tulla myös muita sopimuskorotuksia. Näiden korotusten suuruus ja ajankohta selviävät keväällä 2025 käytävissä neuvotteluissa.

Nykyisen hallitusohjelman tavoitteena on nostaa muun muassa kuntien käyttämien sidosyksikköjen, eli inhouse-yhtiöiden omistusosuuden vähimmäisosuus 10 prosenttiin. Pienten kuntien osalta tämä kirjaus on huolestuttava. Käytännössä tämä 10 prosentin omistusosuuden vähimmäisosuus voisi aikaansaada muun muassa sen, että kunta joutuisi ottamaan toimintoja takaisin kunnan itsensä hoidettavaksi.

Dynasty asianhallintajärjestelmän uusimman version 10.5 julkaisuajankohta on vuoden 2025 kevään aikana. Nykyinen Dynasty asianhallintajärjestelmän versio on 10.3. Järkevintä on tehdä yliheitto, eli versiopäivitys Dynasty 10.3 suoraan versioon 10.5. Päivittämällä seuraava versio, tulevaisuuden päivitystarve siirtyy. Näin ollen ratkaisu on myös kustannustehokas. CloudMeeting version 3.1 päivitys tulee ajankohtaiseksi ja tarpeelliseksi uuden Dynasty 10.5 versiopäivityksen yhteydessä. CloudMeetingin versiopäivitys ei ole tällä hetkellä kriittinen tehdä, koska tämänhetkinen Dynasty 10.3 ei tue kaikkia sen uusia ominaisuuksia.

Uusi asiakirjahallinnon suunnittelija aloitti virassa vuonna 2024. Uuden asiakirjahallinnon suunnittelijan rekrytointi oli erityisen tärkeää, sillä syksyllä 2023 tapahtuneen kyberhyökkäyksen seurauksena kaikki Dynastyssa vuodesta 2013 alkaen olleet tiedot menetettiin. Dynasty rakennettiin kokonaan uudelleen ja sen toiminnallisuuksien käyttöönotto on vienyt resursseja. Lisäksi asiakirjahallinnon kehittämiseen on varattava resursseja, jotta voidaan vastata muun muassa uuden arkistolainsäädännön mahdollisesti mukanaan tuomiin muutoksiin sekä sähköisten palveluiden ja digitalisaation kehittämistarpeisiin. Sähköisen arkistoinnin tarvetta on myös syytä tarkastella tulevina vuosina. Asiakirjahallinnon suunnittelijan perehtyminen on alkanut vuonna 2024 ja perehdytys jatkuu edelleen. Asiakirjahallinnon suunnittelija suorittaa tiedon- ja asiakirjahallinnassa toimiville suunnatun ammattitutkinnon vuoden 2025 aikana.

Yhdistysavustusten hakuakataulua muutetaan niin, että avustukset ovat haettavissa ennen vuodenvaihdetta ja avustukset maksetaan heti vuoden alussa. Tämä mahdollistaa sen, että avustuksin myönnettyt varat ovat yhdistysten käytettävissä jo vuoden alusta alkaen. Kunnanhallitus on kevään 2024 kokouksessaan ohjannut lisäämään yhdistysavustusten määrää. Näin ollen yhdistysavustuksiin tehdään 2 000 euron lisäys, jolloin jaettavien avustusten määrä on 14 000 euroa.

Tilintarkastuspalvelut tullaan myös kilpailuttamaan alkuvuonna 2025. Voimassa oleva sopimus tilintarkastuspalveluista päättyy, kun vuoden 2024 tilintarkastus on loppuun suoritettu ja tilinpäätös hyväksytty valtuustossa kesäkuussa 2025. Perinteisesti sopimuksen kesto on määräytynyt valtuustokauden pituuden mukaisesti.

ICT-palveluihin varataan 185 000 euroa, johon sisältyy muun muassa varaus palkkaohjelman päivityksestä (vajaa 10 000 euroa) ja Dynasty 10.5. versiopäivitys (noin 5 000 euroa).

Investointeihin on hallintopalveluissa varattu 15 000 euroa. Lokakuussa 2023 Rautavaaran kuntaan kohdistuneen kyberhyökkäyksen seurauksena kunnan ICT-ympäristöön tehtiin tarvittavia parannuksia jo vuoden 2023 aikana.

Työtä on jatkettu vuonna 2024 ja sitä jatketaan edelleen vuonna 2025. Lisäksi on varauduttu uusien valtuutettujen laitehankintoihin, valtuustosalin AV-laitteiston hankintaan ja asiakirjahallinnon sähköistämisen vaiheittaiseen etenemiseen. Näihin toimenpiteisiin on varattu 15 000 euron investointimääräraha, joka kattaa hallinnon ICT-ympäristön yleisesti.

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöhallinto on osa hallintopalveluita, jonka toiminnasta vastaa hallintojohtaja. Henkilöstösihteeri suunnittelee ja toteuttaa toimintaa henkilöstöhallinnossa. Henkilöstöön liittyvät asiat ratkaisevat pääasiassa joko kunnanhallitus tai hallintojohtaja toimivaltuuksiensa mukaisesti.

Kunnanhallitus vastaa muun muassa kunnan henkilöstöpolitiikasta, henkilöstöä koskevista suunnitelmista ja ohjeistuksista sekä kunnallisen virka- ja työehtosopimuslainsäädännön edellyttämästä valvonnasta. Hallintojohtaja toimii muun muassa kunta- ja hyvinvointialueyönantajien (KT) yhteishenkilönä, henkilöstöasioiden viestijänä yhdessä henkilöstösihteerin kanssa ja palkkaukseen liittyvien asioiden vastuuhenkilönä.

Kunnassa toimii lakisääteisenä yhteistoimintaelimenä yhteistyökomitea, joka myös käsittelee henkilöstöön liittyviä asioita yhteistoiminnassa työnantajan kanssa.

Henkilöstöopas ja perehdyttämisen tarkistuslista valmistuvat vuoden 2024 aikana ja korvaavat "perehdytys uudelle työntekijälle" -asiakirjan.

Vuosittainen työhyvinvointikysely Keva:n kyselytyökalulla toteutetaan totuttuun tapaan lokakuussa. Palvelualueiden esihenkilöt käyvät tulokset läpi tarkemmin omissa yksiköissään. Kunnanhallitus ja -valtuusto puolestaan käsittelevät tuloksia koko kunnan osalta kokouksissaan.

Yhteistyökomitean kokouksessa tuotiin esille toive TYHY-toiminnan järjestämisestä palvelualueilla vuorovuosittain. TYHY-toimintaa järjestettiin vuonna 2024 hallintopalveluiden johdolla, kun kunnan henkilöstö vietti työhyvinvointipäivää Viilekelammen pilkkiparkissa pilkkien.

Henkilöstö on oikeutettu työpaikkaliikuntaan 1 x 60 min/viikko sopivana ajankohtana työvuoron aikana esihenkilön kanssa sovitulla tavalla. Työpaikkaliikunnan toteuttaminen OVTES-töyehtosopimuksen piiriin kuuluvissa työtehtävissä on kuitenkin aiheuttanut haasteita, jonka vuoksi ryhdyttiin selvittämään, kuinka työpaikkaliikunta saataisiin toteutettua tasapuolisesti koko kunnan henkilöstölle. Näin ollen ohjeistusta muutettiin niin, että henkilöstön on mahdollista valita 1.1.2025 alkaen vuosittain, ottaako käyttöönsä lisäyksen ePassi-saldoon, jolloin sen yhteenlaskettu summa olisi 275 €/vuosi vai ePassi-saldon 200 €/vuosi ja työpaikkaliikunnan. Henkilöstön on mahdollista valita näiden kahden vaihtoehdon väliltä ensimmäistä kertaa 1.1.2025 alkaen.

Kevan tukeman ja vuonna 2023 toteutetun hankkeen "Ennakoivalla työkyvyn johtamisella kohti innostavaa työtä!" jälkeen voidaan kartoittaa uuden hankkeen aloittamista esimerkiksi suunnitelmavuosina.

Työsuojelu

Työsuojeluhenkilöstöön kuuluvat työsuojelupäällikkö, varatyösuojelupäällikkö, työsuojeluvaltuutettu ja varatyösuojeluvaltuutettu. Tiimi kokoontuu säännöllisesti joka toinen viikko.

Työsuojelun toimintaohjelma on laadittu vuosille 2022–2025, joten sen päivittäminen kokonaisuudessaan tulee ajankohtaiseksi vuoden 2025 jälkeen. Toimintaohjelmaa päivitetään vuosittain, jolloin arvioidaan edellisvuoden tavoitteiden toteutuminen ja määritellään seuraavan vuoden työsuojelun painopistealueet. WPro -työturvallisuuden järjestelmään tullaan hankkimaan lisäosa, jonka avulla kemikaaliluetteloiden hallittavuus helpottuu. Työnantajan tulee laatia ja pitää kemikaaliluetteloa työntekijöiden nähtävillä. Työnantajan on säilytettävä ajantasaiset käyttöturvallisuustiedotteet työpaikalla joko sähköisessä tai kirjallisessa muodossa.

Ensiapukoulutettujen määrä henkilöstössä on tällä hetkellä kattava, mutta suurimmalla osalla kurssi vanhenee vuoden 2025 aikana. Ensiavun peruskurssi järjestetään vuoden 2025 aikana verkkokoulutuksena. Tämä ensiavun peruskurssi vastaa EA1®, joka on Suomen Punaisen Ristin rekisteröimä tavaramerkki. Näitä koulutuksia voivat tarjota vain Punaisen Ristin kumppanikouluttajaorganisaatiot.

Henkilöstön työhyvinvointiin ja työkykyyn kiinnitetään edelleen tietoisesti enemmän huomiota. Työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan lisättiin jo vuoden 2023 puolella influenssarokotukset ja terveystarkastukset koko henkilöstölle ja nämä säilytetään toimintasuunnitelmassa edelleen.

Lakisääteisiä määräajoin tehtäviä työpaikkaselvityksiä tehtiin vuonna 2024 vuorossa oleville kohteille ja vuoden 2025 ja 2026 aikana selvitykset jatkuvat edelleen.

Loppuvuodesta 2023 järjestettiin työsuojelun täydennysvaalit, joissa valittiin uusi varatyösuojeluvalltuutettu. Työsuojeluhenkilöstön kouluttautumisesta huolehditaan, ja myös uusi varatyösuojeluvalltuutettu on kouluttautunut vuoden 2024 aikana. Lisäksi työsuojelupäällikkö osallistuu 1–2 kertaa kuussa järjestettäviin, KT:n työsuojelupäälliköille suunnattuihin Teams-etäyhteydellä järjestettäviin verkostotapaamisiin.

Työsuojelussa laadittiin työturvallisuuden 10 kultaista sääntöä -julkaisukokonaisuus, jonka julkaisuja on jaettu säännöllisesti Intrassa.

Henkilöstön työhyvinvointikartoitus 2024 toteutettiin ajalla 1.10.-31.10.2024 hyödyntäen Keva:n kyselypalvelua. Työhyvinvointikyselyn vastausprosentiksi muodostui 58,2 % (vuonna 2023 67,2 %). Työhyvinvointiprosentiksi puolestaan muodostui huimat 84 % (vuonna 2023 86,3 %). Työhyvinvointikartoituksessa kysyttiin, suosittelisiko työntekijä työpaikkaa tuttavalleen, johon 95 % vastasi kyllä (vuonna 2023 98 %).

Taulukko 2: Kunnanhallitus yhteensä

	TA 2025 (€)	TA 2024 (€)	TP 2023 (€)	Muutos TA 2024 (€ ja %)		Muutos TP 2023 (€ ja %)		TS 2026 (€)	TS 2027 (€)
Toimintamenot	866 335	904 656	900 373	-38 321	-4 %	-34 038	-4 %	862 178	880 375
Toimintatulot	33 120	33 800	92 944	-680	-2 %	-59 824	-64 %	31 300	33 120
Netto	833 215	870 856	807 429	-37 641	-4 %	25 786	3 %	830 878	847 255

Taulukko 3: Kunnanhallitus euroa per asukas

	Toimintakulut netto:			Hallintopalvelut		
	TA 2025	TA 2024	TP 2023	TS 2026	TS 2027	
Euroa per asukas	618	607	567	632	660	
Asukasmäärä	1 348	1 435	1 425	1 314	1 283	

Taulukko 4: Kunnanhallituksen sisäiset erät

	TA 2025 (€)	TA 2024 (€)	TP 2023 (€)	Muutos TA 2024 (€ ja %)		Muutos TP 2023 (€ ja %)		TS 2026 (€)	TS 2027 (€)
Sisäiset menot	266 776	211 279	288 474	55 497	26 %	-21 698	-8 %	266 776	266 776
Sisäiset tulot	320 432	234 963	319 986	85 469	36 %	446	0 %	320 432	320 432
Netto	-53 656	-23 684	-31 512	-29 972	127 %	-22 144	70 %	-53 656	-53 656
Poistot	13 901 €	23 581 €	29 572 €	-	-	-	-	5 937 €	3 750 €

Hallintopalveluiden valtuustotason tavoitteet 2025

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari tai indikaattori	Vastuutaho
Luontomatkailun kehittäminen			
Tavoite 1: Kehitetään viestintää ja edistetään yhteistyötä paikallisten, alueellisten ja uusien toimijoiden kanssa.	Toimenpide 1: Toimitaan yhteistyössä elinkeinopalveluiden kanssa.	Mittari 1: Tehdyt kehittämistoimenpiteet	Hallintopalvelut
Paikkakunnalla käyvien viipymän pidentäminen			
Tavoite 1: Markkinoidaan työntekijöille tarjottavaa lyhytaikaista majoitusta luontoisetuna sekä työsuhdeasuntoa niille, jotka siirtävät vakinaisen osoitteensa Rautavaaralle.	Toimenpide 1: Markkinoidaan työntekijöille tarjottavaa lyhytaikaista majoitusta luontoisetuna sekä työsuhdeasuntoa niille, jotka siirtävät vakinaisen osoitteensa Rautavaaralle.	Mittari 1: Yöpymiset lyhytaikaisessa majoituksessa per vuosi sekä vuokratut työsuhdeasunnot per vuosi.	Hallintopalvelut
Vanhojen ja uusien yritysten toimintaedellytysten kehittäminen			
Tavoite 1: Lisätään kunnan paikallisten ostojen moninaisuutta.	Toimenpide 1: Kunnan ostodatan analysointi.	Mittari 1: Tehty kyllä/ei	Hallintopalvelut
Hyvinvointia ja viihtymistä tukevan asuin ympäristön kehittäminen ja markkinointi			
Tavoite 1: Osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen	Toimenpide 1: Kuntalaiskyselyn tulosten arviointi ja kyselyn säännöllinen järjestäminen	Mittari 1: Tehty kyllä/ei	Hallintopalvelut
Yhdistystoiminnan hyödyntäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä			
Tavoite 1: Kunnan yhdistysavustusten kehittäminen.	Toimenpide 1: Lisätään kunnan yhdistysavustusten määrää.	Mittari 1: Tehty kyllä/ei	Hallintopalvelut
Kunta on hyvä paikka tehdä töitä			
Tavoite 1: Laadukas ja sujuva rekrytointiprosessi	Toimenpide 1: Ylläpidetään laadukasta ja sujuvaa rekrytointiprosessia, joka tarjoaa positiivisen kokemuksen hakijoille. Toimenpide 2: Hakijamäärän kasvu avoimna oleviin palvelussuhteisiin	Mittari 1: Rekrytointien hakijapalaute vähintään 4 (asteikolla 1-5). Mittari 2: Hakijamäärä kasvanut kyllä/ei	Hallintopalvelut

<p>Tavoite 2: Työnantajamielikuvan kehittäminen entisestään</p> <p>Tavoite 3: Henkilöstön veto- ja pitovoiman kehittäminen entisestään</p>	<p>Toimenpide 3: Parannetaan henkilöstön työtyytyväisyyttä entisestään</p> <p>Toimenpide 3: Henkilöstön vaihtuvuus vähenee (lukuun ottamatta eläköitymisiä).</p> <p>Toimenpide 3: Perehdyttämisen onnistuminen.</p>	<p>Mittari 3: Henkilöstön työtyytyväisyys on parantunut kyllä/ei</p> <p>Mittari 3: Henkilöstön vaihtuvuus on vähentynyt (lukuun ottamatta eläköitymisiä).</p> <p>Toimenpide 3: Perehdyttäminen on onnistunut kyllä/ei</p>	
Kuntatalous, joka kestää myös ekologisen ja sosiaalisen tarkastelun			
<p>Tavoite 1: Seudullisten yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen ja kehittäminen.</p>	<p>Toimenpide 1: Ylläpidetään yhteyksiä naapurikuntien kanssa yhteistyömahdollisuuksien kartoittamiseksi ja kehittämiseksi.</p>	<p>Mittari 1: Tehty kyllä/ei</p>	<p>Hallintopalvelut</p>

3.1.2 Elinkeinopalvelut

Vastuuhenkilö: elinkeinopäällikkö

Toiminnan kuvaus ja keskeiset muutokset 2025

Elinkeinopalvelujen tehtävänä on toteuttaa sellaista elinkeinopolitiikkaa, jolla tuetaan ja edistetään yritystoiminnan ja maatilatalouden harjoittamista paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Elinkeinopalveluiden vastuualuetta yrityspalveluiden lisäksi ovat työllisyys ja kuntamarkkinointi. Elinkeinopalveluissa työskentelevät elinkeinopäällikkö, hankekoordinaattori ja alkuvuodesta palkattava työkykykoordinaattori. Edellä mainittujen lisäksi alkuvuodesta on vielä kaksi työkoordinaattoria toukokuussa päättyvässä hankkeessa, joista toinen työskentelee Kaavi-Tuusniemi alueella.

Työllisyyden edistämisessä tapahtuu suuri muutos, kun TE-palvelut siirtyvät valtiolta kunnille 1.1.2025 ja ovat näin jatkossa kuntien lakisääteinen peruspalvelu. Rautavaara on jäsenenä Kuopion työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksessa, jonka puitteissa toteutuvat lakisääteiset palvelut osin etäpalveluna ja osin työntekijöiden jalkautuessa Rautavaaralle. Työllisyysalueen työntekijöiden vastinparina kunnassa toimii alkuvuodesta virkaan palkattava työkykykoordinaattori, jonka tehtävänä on ohjata asiakasta oikealle palvelupolulle ja huolehtia siitä, että asiakkaan tilanne huomioidaan kokonaisvaltaisesti ja että hän ohjautuu oikeiden etuuksien piiriin. Työkykykoordinaattorin tehtäväkenttää ovat myös verkostot ja yhteistyöryhmät, joita alueellinen yhteistoimintatapa tuo tullessaan.

Työllisyyttä edistetään lisäksi vielä toukokuun loppuun saakka kestävässä Työtä ja hyvinvointia nyt ja tulevaisuudessa Koillis-Savossa hankkeessa. Rautavaaran kunnan hallinnoima hanke on suunniteltu ja toteutetaan yhdessä Kaavin ja Tuusniemen kuntien kanssa.

Yritysten toimintaedellytyksiä ylläpidetään ja kehitetään tarjoamalla neuvontaa elinkeinopalveluiden omana työnä sekä asiantuntijayhteistyökumppanien avulla. Maaseutupalvelut on järjestetty Sydän-Savon maaseutupalvelun kautta. Kunnan ja yritysten yhteistyötä ylläpidetään ja kehitetään yhteisten tapaamisten kautta sekä viestimällä yrityksiin ajankohtaisista asioista säännöllisesti.

Luontomatkailuelinkeinoja edistetään pääasiassa kahden edelleen jatkuvan hankkeen kautta. Euroopan aluekehitysrahaston rahoittamassa Rautavaara - Nature's Best hankkeessa etsitään uusia Rautavaaran luonnon tarjoamia mahdollisuuksia yritysten palvelutarjonnan monipuolistamiseksi ja keinoja hyödyntää niitä kestävästi. Hankkeessa laajennetaan yritysten, palvelujen ja kohteiden näkyvyyttä myös kansainvälisiin asiakasryhmiin. Yhteistä vetovoimaa Rautavaaran matkailuun hankkeessa neljä yritystä kehittää matkailijoille suunnattua palvelutarjontaa ja näkyvyyttä yhdessä Euroopan maaseuturahaston rahoittamana ja kunnan hallinnoimana.

Metsähallituksen luontopalvelujen kanssa tehdään yhteistyötä Tiilikjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnassa sekä kansallispuistoon kohdistuvassa hankevalmistelussa. Matkailun kehittämiseen liittyen kunta on osakkaana Pohjois-Savon Matkailu Oy:ssä.

Kuntamarkkinointia tehdään edelleen monikanavaisesti. Markkinointia toteutetaan erityisesti luontomatkailun, tonttimarkkinoinnin sekä tarvittaessa rekrytointien aihealueissa. Omien kanavien lisäksi ollaan mukana Iisalmi ja tienoot sekä Hello Kuopio (Kuopio-Tahko) markkinointiyhteistyössä.

Taulukko 5: Elinkeinopalvelut yhteensä

	TA 2025 (€)	TA 2024 (€)	TP 2023 (€)	Muutos TA 2024 (€ ja %)		Muutos TP 2023 (€ ja %)		TS 2026 (€)	TS 2027 (€)
Toimintamenot	558 289	460 249	347 012	98 040	21 %	211 277	61 %	452 039	426 245
Toimintatulot	119 356	188 768	126 312	-69 412	-37 %	-6 956	-6 %	28 500	500
Netto	438 933	271 481	220 700	167 452	62 %	218 233	99 %	423 539	425 745

Taulukko 6: Elinkeinopalvelut per asukas

	Toimintakulut netto:			Elinkeinopalvelut		
	TA 2025	TA 2024	TP 2023	TS 2026	TS 2027	
Euroa per asukas	326	189	155	322	332	
Asukasmäärä	1 348	1 435	1 425	1314	1283	

Taulukko 7: Elinkeinopalveluiden sisäiset erät

	TA 2025 (€)	TA 2024 (€)	TP 2023 (€)	Muutos TA 2024 (€ ja %)		Muutos TP 2023 (€ ja %)		TS 2026 (€)	TS 2027 (€)
Sisäiset menot	22 717	14 393	80 546	8 324	58 %	-57 829	-72 %	22 717	22 717
Sisäiset tulot				0	0	0	0		
Netto	22 717	14 393	80 546	8 324	58 %	-57 829	-72 %	22 717	22 717
Poistot				-	-	-	-		

Elinkeinopalvelujen valtuustotason tavoitteet 2025

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari tai indikaattori	Vastuutaho
Luontomatkailun kehittäminen			

<p>Tavoite 1: Matkailuun ja luontokohteisiin linkittyvien palveluiden edistäminen.</p> <p>Tavoite 2: Luontokohteiden ja matkailuun linkittyvien palveluiden näkyvyyden lisääminen.</p> <p>Tavoite 3: Matkailuneuvonnan kehittäminen.</p>	<p>Toimenpide 1: Tuotteistamis- ja vastuullisuustyöpajat /tilaisuudet yrityksille jatkuvat.</p> <p>Toimenpide 2: Englanninkielisen markkinointimateriaalin tuottaminen jatkuu: Verkkosivut ja esite julkaistaan.</p> <p>Toimenpide 2: Erämessut Kuopiossa</p> <p>Toimenpide 3: Kesäajan matkailuneuvonnan näkyvyyden parantaminen viestintää ja opasteita lisäämällä.</p>	<p>Mittari 1: Toteutuneitten työpajojen / tilaisuuksien määrä.</p> <p>Mittari 2: Tuotetun materiaalin laatu ja määrä</p> <p>Mittari 2: Messuilla/osastolla vierailleiden määrä</p> <p>Mittari 3: Neuvontatapahtumien määrä.</p>	<p>Rautavaara Nature's Best hanke. Yhteistä vetovoimaa Rautavaaran matkailuun yritysryhmähanke/elinkeinopalvelut.</p> <p>Nature's Best hanke</p> <p>Elinkeinopalvelut. Nature's Best hanke</p> <p>Elinkeinopalvelut. Neuvontapalvelun tuottaja.</p>
Paikkakunnalla käyvien viippymän pidentäminen			
<p>Tavoite 1: Matkailupalvelutuotannon monipuolistaminen.</p>	<p>Toimenpide1: Yritysten yhteistoiminnan edistäminen jatkuu.</p>	<p>Mittari 1: Yritysryhmän yhteisten toimenpiteiden määrä.</p>	<p>Yritysryhmähanke/elinkeinopalvelut</p>
Vanhojen ja uusien yritysten toimintaedellytysten kehittäminen			
<p>Tavoite 1: Yritysten työllistämisen edistäminen</p>	<p>Toimenpide1: Yritysten työvoimatarpeiden kartoitus jatkuu.</p> <p>Toimenpide 1: Työnantajien neuvonta ja työpaikalla tapahtuva työvalmennus jatkuu.</p> <p>Toimenpide 1: TE-palvelujen uudistuksesta viestiminen.</p> <p>Toimenpide 1: TE-palvelujen kontaktointi yrityksiin.</p>	<p>Mittari 1: Tehtyjen kartoitusten määrä.</p> <p>Mittari 1: Työpaikkakäyntien määrä.</p> <p>Mittari 1: Viestinnän laatu ja määrä.</p> <p>Mittari 1: Kontaktien määrä.</p>	<p>Työtä ja hyvinvointia nyt ja tulevaisuudessa Koillis-Savossa hanke</p> <p>Työtä ja hyvinvointia nyt ja tulevaisuudessa Koillis-Savossa hanke</p> <p>Kuopion työllisyysalue ja elinkeinopalvelut.</p> <p>Kuopion työllisyysalue elinkeinopalvelut.</p>

Hyvinvointia ja viihtymistä tukevan asuin ympäristön kehittäminen ja markkinointi			
Tavoite 1: Aktiivinen tonttimarkkinointi	Toimenpide 1: Tonttimarkkinointikampanja somessa	Mittari 1: Somekampanjan raportti	Elinkeinopalvelut ja tekninen toimi
Tavoite 2: Työkykykoordinaattori aloittaa virassa alkuvuoden 2025 aikana.	Toimenpide 2: Toimintamallin/yhteistyön kehittäminen työllisyysalueen kanssa	Mittari 2: Asiakaskontaktien määrä ja laatu	Elinkeinopalvelut/työkykykoordinaattori
Kuntatalous, joka kestää myös ekologisen ja sosiaalisen tarkastelun			
Tavoite 1: Kehittämistoiminta ulkopuolisen rahoituksen avulla	Toimenpide 1: Kartoitetaan kehittämistarpeita ja valmistellaan/haetaan uusia hankkeita	Mittari 1: Kunnan hankesalkku	Elinkeinopalvelut

3.2 Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus ja keskeiset muutokset 2025

Tekniset palvelut ovat osa Rautavaaran kunnan teknistä lautakuntaa. Teknisen lautakunnan esittelijänä toimii tekninen johtaja. Teknisen lautakunnan esittelijä on myös teknisten palvelujen tulosalueen tilivelvollinen viranhaltija.

Teknisten palvelujen tehtävänä on tuottaa asumisen, kiinteistöjen ylläpidon, kunnallistekniikan ja ympäristönkäytön peruspalveluita.

Vuosi 2024 oli ensimmäinen kokonainen tilikausi, jolloin tekniset palvelut olivat erillään elinkeinopalveluista. Metsänhoidosta ja -myynnistä aiheutuvat menot ja tulos on muodostettu talousarvioon Rautavaaran Mhy:n avustuksella voimassa olevan metsänhoitosopimuksen mukaisesti.

Taulukko 8: Tekniset palvelut yhteensä

	TA 2025 (€)	TA 2024 (€)	TP 2023 (€)	Muutos TA 2024 (€ ja %)		Muutos TP 2023 (€ ja %)		TS 2026 (€)	TS 2027 (€)
Toimintamenot	2 740 192	2 614 801	2 659 530	125 391	5 %	80 662	3 %	2 645 698	2 661 509
Toimintatulot	1 950 935	2 008 400	1 844 347	-57 465	-3 %	106 588	6 %	1 950 935	1 950 935
Netto	789 257	606 401	815 183	182 856	30 %	-25 926	-3 %	694 763	710 574

Taulukko 9: Tekniset palvelut euroa per asukas

	Toimintakulut netto:			Tekniset palvelut		
	TA 2025	TA 2024	TP 2023	TS 2026	TS 2027	
Euroa per asukas	586	423	509	529	554	
Asukasmäärä	1 348	1 435	1 602	1 314	1 283	

Taulukko 10: Teknisten palveluiden sisäiset erät

	TA 2025 (€)	TA 2024 (€)	TP 2023 (€)	Muutos TA 2024 (€ ja %)		Muutos TP 2023 (€ ja %)		TS 2026 (€)	TS 2027 (€)
Sisäiset menot	475 192	398 666	408 270	76 526	19 %	66 922	16 %	475 192	475 192
Sisäiset tulot	1 152 018	971 908	1 135 692	180 110	19 %	16 326	1 %	1 152 018	1 152 018
Netto	-676 826	-573 242	-727 422	-103 584	18 %	50 596	-7 %	-676 826	-676 826
Poistot				-	-	-	-		

Siivouspalvelut

Vastuhenkilö: siivouspalvelupäällikkö

Siivouspalvelut jatkavat edelleen tuottamalla ylläpito- ja perussiivouspalveluja laadukkaasti ja taloudellisesti kunnan eri kiinteistöihin sekä siivouspalvelun myyntiä jatketaan vuonna 2025 osaan hyvinvointialueelle vuokratuissa toimitiloissa.

Henkilöstömäärä pysyy ennallaan, kuluissa varaudutaan työehtosopimuksen mukaisiin korotuksiin.

Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa kustannukset pysyvät edellisvuoden tasolla, kalustorahoissa varaudutaan piententilojen lattioiden hoitoon tarkoitetun koneen hankintaan sekä reppuimurin hankintaan sekä vanhimman kaluston uusintaan.

Vuokratuluissa kuluihin ei ole odotettavissa muutoksia, joten sen osalta kulut ovat edellisvuoden tasolla.

Tavoitteenamme vuonna 2025 on osallistua siivouksen ajankohtaistapahtumaan sekä kehitämme työtämme jatkuvasti eri tavoin esim. Hankkimalla / uusimalla ergonomisia tukevia koneita ja välineitä.

Siivouspalvelujen vuoden 2025 kokonaistalousarvio vuoteen 2024 verrattuna on n. + 2000 €.

Lupa- ja viranomaispalvelut

Vastuhenkilö: rakennustarkastaja

Kunnan rakennusvalvontaviranomaiset huolehtivat rakentamista koskevien lupien käsittelystä ja rakennustyön aikaisesta valvonnasta. Lisäksi he huolehtivat rakennetun ympäristön valvonnasta.

Rakennustarkastajan virkaan on yhdistetty työnjohtajan toimi ja rakennustarkastajan työajasta 30 % on rakennustarkastajan tehtäviä ja 70 % työnjohtotehtäviä. Rakennusvalvonnassa työskentelee myös toimistos sihteeri, jonka työajasta kuuluu 2 % rakennusvalvonnan tehtäviin.

Rakennusvalvonnan lupamäärä on pudonnut, joten lupamäärän oletetaan jäävän normaalia pienemmäksi myös 2025. Syitä pudonneeseen lupamäärään lienee rakennustarvikkeiden kohonnut hintataso sekä korkojen nousu. Lisäksi rakennuslupien määrään vaikuttaa MRL:n uudistuminen ja voimaantulo 2025.

Lupamäärän vuoksi myös lupamaksut jäävät edelleen matalammalle tasolle. Rakennusvalvonnan taksat päivitettiin 2020.

Lupamäärien laskiessa tulisi jatkossa tarkastella rakennustarkastaja / työnjohtajan työnajan todellista jakautumista ja kulujakoa.

Vesi- ja viemärlaitos

Vastuhenkilö: tekninen johtaja

Vesi- ja viemärlaitoksen tehtävä on turvata toimialueensa kiinteistöille tehokas ja toiminnallisesti varma veden jakelu ja jäteveden poisto. Lisäksi vesilaitos toimittaa vettä yhdelle vesiosuuskunnalle.

Vesi- ja viemärlaitoksen digitointi on aloitettu vuonna 2023. Varatulla investointirahalla on päivitetty tarvittavat ohjelmistot ja digitointityö on käynnissä.

Vesilaitoksen pitkäaikaisen hoitajan eläköityessä vuoden 2025 aikana, rekrytoidaan vesilaitokselle uusi hoitaja. Henkilöstön vaihtuessa panostetaan tiedonvaihtoon ja koulutukseen.

Vesi- ja viemärlaitoksesta on muodostettu kirjanpidollinen taseyksikkö. Rautavaaran kunnanvaltuusto on keväällä 2024 kunnanhallituksen esityksestä päättänyt määrittää vesilaitoksen osalta peruspääoman koroksi 0 % ja päättänyt myöntää vuosittaisen avustuksen sisäisenä siirtona vesi- ja viemärlaitoksen hoitajan palkka- ja sivukuluihin. Näin ollen vesilaitoksen toiminta kattaa kulunsa ja toiminta on taloudellisesti kannattavaa.

Taulukko 11: Vesi- ja viemärlaitoksen tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TA 2024 Euroa	TA 2025 Euroa	TS 2026 Euroa	TS 2027 Euroa
LIKEVAIHTO				
Vesimaksut (ulkoiset)	150 000	150 000	150 000	150 000
Vesimaksut (sisäiset)	75 578	56 251	56 251	56 251
Perusmaksut (ulkoiset)	26 800	26 900	26 900	26 900
Perusmaksut (sisäiset)	4 320	4 080	4 080	4 080
Muut maksut	6 500	6 500	6 500	6 500
Tuet ja avustukset		53 568	53 568	53 568
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN				
AINEET JA TARVIKKEET	-79 091	-62 471	-62 471	-62 471
PALVELUJEN OSTOT				
Ulkoiset	-55 350	-49 500	-49 500	-49 500
Sisäiset	-23 251	-9 506	-9 506	-9 506
HENKILÖSTÖMENOT				
Palkat	-39 770	-43 840	-44 716	-45 608
Eläkekulut	-8 750	-8 678	-8 850	-9 026
Muut henkilösivukulut	-1 076	-1 050	-1 070	-1 090
POISTOT	-79 201	-74 683	-68 837	-72 769
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-2 900	-2 700	-2 700	-2 700
LIKEYLIJÄÄMÄ	-26 191	44 871	49 649	44 629
RAHOITUSTULOT JA -MENOT				
Korkomenot				
Korvaus peruspääomasta	-20 965			
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-47 156	44 871	49 649	44 629
Poistoeron lisäys				
Varauksen vähennys				
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-47 156	44 871	49 649	44 629

Tilakeskus

Vastuhenkilö: tekninen johtaja

Tilakeskuksen tilahallinta- ja kunnossapitoyksiköt vastaavat kunnan rakennetusta kiinteistöomaisuudesta, toimitilajohtamisesta, teknisestä isännöinnistä, kiinteistöjen ja pihojen ylläpidosta sekä rakennusten kunnossapidosta.

Kiinteistöomaisuuden hoito ja toimitilajohtaminen

Kokonaisuudella tarkoitetaan mm. toimitilojen hankintaa ja toimitiloihin liittyvä taloussuunnittelua, asuntojen ja liiketilojen vuokrausta, kiinteistöjen sopimusasioita, riskien hallintaa, viranomaisyhteyksiä ja kunnan edunvalvontaa.

Kiinteistöomaisuuden hoitoa ohjataan kunnan kiinteistöstrategian avulla. Kiinteistöstrategian avulla tilakeskus yhdessä muiden toimialojen kanssa määrittää kiinteistöt, joita kehitetään tai joista pyritään luopumaan. Käytännön toimintaa selkeästi ohjaa mm. jako myytäviin kiinteistöihin ja osakkeisiin sekä purettaviin rakennuksiin.

Rautavaaran kunnan suorassa omistuksessa olevista rakennuksista tärkeimpiä ovat koulut, päiväkotit ja hyvinvointialueelle vuokrattavat perusturvapalvelujen rakennukset. Rakennusten kerrosala on noin 19 000 m² ja tilavuus noin 65 000 m³. Tilakeskuksen alaisia tiloja vuokrataan sisäisenä vuokrauksena kunnan muille palvelualueille.

Lisäksi ulkoisille asiakkaille on vuokrattu tiloja. Merkittävin vuokraaja on hyvinvointialue, joka tuottaa sote- ja pelastustoimen palveluita. Hyvinvointialueelle vuokratut tilat ovat asumispalveluyksiköt (Poutapilvi, Niittyvilla, Päivänsini, Hopeapaju), terveyskeskus, päiväkeskus, rautaharjussa sijaitseva touhutupa, virastotalon alakerrasta entisen perusturvapalvelun hallinnon tilat sekä pelastusasema. Hyvinvointialueelle vuokrattujen tilojen vuokratuotto on vuosittain noin 1 003 500 euroa.

Hyvinvointialueen määräaikaiset vuokrasopimukset päättyvät 2025 vuoden loppuun. Hyvinvointialue on ilmoittanut, ettei se ota käyttöön sopimuksissa olevaa optiomahdollisuutta. Rautavaaran kunta, kuten muutkin alueen kunnat, on käynnistänyt neuvottelut uusista vuokrasopimuksista hyvinvointialueen kanssa. Toistaiseksi ei ole saatavilla varmoja tietoja mitä kiinteistöjä uudet vuokrasopimukset koskevat 1.1.2026 alkaen. Todennäköisesti pääosan vuokrattavista kohteista sopimukset uusitaan ja vähennyksenä Rautaharjun touhutupa ja virastotalossa vuokratut tilat.

Sote-voimaanpanolain mukaan, mikäli kunta vuokraa jatkossa toimitiloja hyvinvointialueelle, tulee nämä vuokrattavat tilat yhtiöittää nykyisten vuokrasopimusten puitteissa, eli 2025 vuoden loppuun mennessä. Rautavaaran kunta on tilannut BDO Oy:ltä yhtiöittämisselvityksen vuonna 2024.

Rautavaaran leipomon toimitilat ovat myös tilakeskuksen hallinnassa. Kyseisessä kiinteistössä ylläpitokuluista vastaa vuokralainen yksin ja vuokra muodostuu pääomavuokrasta.

Kirkonkylän ala-aste ja ala-asteen viereinen asuntolarakennus purettiin kevättalvella 2024.

Entinen yläasteen opettajien asuntolakerrostalo on jätetty tyhjäksi vuonna 2023 ja teknisen lautakunnan päätöksellä sieltä on katkaistu lämmitys, vedet ja sähköt tammikuussa 2024. Kiinteistöstrategian mukaisesti rakennuksen purkua suunnitellaan toteutettavaksi kevättalvella 2025.

Vuonna 2024 saatettiin loppuun kiinteistöstrategian päivitys ja valmistunut kiinteistöstrategia kattaa vuodet 2024–2034. Kiinteistöstrategian mukaisesti valmistellaan sekä kunnan suoraan omistamien, että Rautavaaran Vuokratalot Oy:n omistamien vajaakäyttöisten ja huonokuntoisten kiinteistöjen alasajoja ja niistä luopumista.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä kiinteistönhoito-, rakennusten kunnossapito ja pihojen ylläpito järjestetään hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen kohdalla vuokrasopimusten vastuunjakotaulukoiden mukaisesti.

Kiinteistöhoito

Kiinteistöhoitoon liittyviä tehtäviä ovat mm. talotekniikan hoito, vihertyöt, ulkoalueiden puhtaanapito ja käsilumityöt. Rakennusten lämmitys, sähkö ja vakuutukset kuuluvat myös tilakeskuksen toimeen. Ulkoalueiden auraus on ostopalveluna urakoitsijalta.

Rakennusten kunnossapito

Rakennusten kunnossapidolla tarkoitetaan tässä sekä käyttötalous- että investointimäärärahoilla tehtävien rakennusten kunnossapidon ohjelmointia ja kunnossapidon pitkän tähtäimen suunnittelua. Lisäksi tilataan tarvittaessa rakennusten kuntoon liittyviä selvityksiä, ja raportteja kunnossapidon ohjelmointia ja hankesuunnittelua varten. Toisen merkittävän tehtäväkokonaisuuden muodostaa kiinteistöjen ylläpitoon liittyvät rakennuttamistehtävät eli töiden tilaaminen ja työmaavalvonta.

Pihojen ylläpito

Sisältää pihojen kunnossapidon ohjelmointiin liittyvät tehtävät, pihojen ylläpitoon kuuluvat rakennuttamis- ja valvontatehtävät sekä kiinteistöhoitosopimuksiin liittyvät työt, kuten pihatöiden valvonta, hankinnat ja tilaaminen. Tehtäviä ulkoalueilla ovat lisäksi koneelliset kunnossapitopalvelut, koulu- ja päiväkotipihojen perusparannukset, osakorjaukset ja muut ohjelmoitavat kunnossapitotyöt.

Teknisten palvelujen valtuustotason tavoitteet 2025

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari tai indikaattori	Vastuutaho
Luontomatkailun kehittäminen			
Tavoite 1: Matkailukohteiden rakennetut puitteet ovat siistejä ja ehjiä.	Toimenpide 1: Kohteiden parkkipaikat, WC:t, nuotiopaikat jne säännöllisten tarkastusten kohteiksi, huoltokierrokset.	Mittari 1: Onko tarkastukset ja korjaukset toteutuneet? Säännölliset huoltokierrokset?	Tekniset palvelut
Paikkakunnalla käyvien viipymän pidentäminen			
Tavoite 1: Pidetään uimarannoilla, parkkipaikoilla, luontokohteilla jne puitteet kunnossa.	Toimenpide 1: Kartoitetaan kohteiden parkkipaikkojen, levähdysalueiden jne varustelut. Lisätään tarvittaessa ja huolehditaan ylläpidosta.	Mittari 1: Onko palautekanavien palautteisiin reagoitu?	Tekniset palvelut
Vanhojen ja uusien yritysten toimintaedellytysten kehittäminen			
Tavoite 1: Hyödynnetään omissa hankkeissa ja hankinnoissa paikallisten yritysten palveluja.	Toimenpide 1: Huolehditaan hankintoja ja kilpailutuksia tehdessä, että paikallisilla toimijoilla on mahdollisuus osallistua.	Mittari 1: Onko lähialueen toimijat saaneet tarjouspyynnöt, tarjonneet, valittu?	Tekniset palvelut
Hyvinvointia ja viihtymistä tukevan asuinympäristön kehittäminen ja markkinointi			

Tavoite 1: Kehitetään ja ylläpidetään kuntalaisille tärkeitä puitteita ja mahdollisuuksia vapaa-ajan aktiviteetteihin.	Toimenpide 1: Otetaan kuntalaisten palautteet huomioon investointeja suunniteltaessa.	Mittari 1: Onko uusia saatu uusia tai kehitetty merkittävästi olemassa olevia paikkoja?	Tekniset palvelut
Yhdistystoiminnan hyödyntäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä			
Tavoite 1: Luodaan yhdistyksille mahdollisuuksia hankkia tuloja toiminnan kattamiseen.	Toimenpide 1: Hyödynnetään yhdistyksiä palveluntarjoajina esim. Liikuntapaikkojen kunnossapidossa ja hoidossa.	Mittari 1: Onko ulkoilupaiikkojen hoito hankittu yhdistyksiltä?	Tekniset palvelut
Kunta on hyvä paikka tehdä töitä			
Tavoite 1: Tuetaan ja ylläpidetään henkilöstön työkykyä. Tavoite 2: Huolehditaan että työntekijöillä on oikeat työvälineet työntekoon.	Toimenpide 1: Toimitaan varhaisen välittämisen mallin mukaisesti ja ylläpidetään aitoa vuorovaikutusta. Toimenpide 2: Hankitaan tarvittavat ohjelmistot jne ja pidetään olevat ajan tasalla. Hankitaan tekniselle henkilöstölle tarvittavat ammattityökalut.	Mittari 1: Onko toimittu mallin mukaan, pidetty keskustelut jne? Keva:n kysely. Mittari 2: Kysely henkilöstölle koetaanko työntöon edellytysten olevan kunnossa.	Tekniset palvelut / esihenkilöt
Kuntatalous, joka kestää myös ekologisen ja sosiaalisen tarkastelun			
Tavoite 1: Kuntalaisten tasapuolinen kohtelu maksuissa.	Toimenpide 1: Saatetaan ja pidetään kunnan saatavat ajan tasalla ja hoidetaan perinnät.	Mittari 1: Onko vanhat saatavat hoidettu, saatavat ajan tasalla?	Tekniset palvelut / kirjanpito

3.3 Hyvinvointipalvelut

Vastuuhenkilö: hyvinvoinnin palvelualuejohtaja

3.3.1 Sivistystoimi

Toiminnan kuvaus ja keskeiset muutokset 2025

Hyvinvoinnin palvelualue tuottaa pääosin lakisääteisiä palveluita, mutta lisäksi myös muuta kunnan olennaista toimintaa ja ennalta ehkäisevää kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Hyvinvoinnin palvelualue koostuu koulutoimesta (sis. esi- ja perusopetus, lukiokoulutus), varhaiskasvatuspalveluista (sis. päiväkotit ja perhepäivähoito) ja kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluista (sis. kirjasto, nuorisot-, liikunta- ja kulttuuritoimet, etsivä nuorisotyö, vapaa sivistystyö ja hyte-työ). Hyvinvointipalveluihin kuuluu myös joukkoliikenne. Vastuualuejohtajina palvelualueella toimivat rehtori ja apulaisrehtori, päiväkodinjohtaja ja kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö.

Hyvinvointipalveluihin kuuluu yksi tulosalue, sivistystoimi. Vuoden 2025 aikana sivistystoimen hallinnossa tai henkilöstössä merkittävin muutos on kotoutumispalveluiden siirtyminen elinkeinopalveluista hyvinvointipalveluihin. Hyvinvointipalveluiden työtehtävät (hyvinvointia ja terveyttä edistävä työ ja yleinen

hyvinvointikoordinaatio) siirrettiin vuoden 2024 aikana kulttuuri- ja vapaa-aikapäälliköltä hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattorille. Hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattorin toimi näkyy talousarviossa palkka- ja työnantajakustannuksina ja hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on talousarviossa uutena kustannuspaikkana. Vuoden 2025 alkuun mennessä kotoutumispalvelut siirretään hyvinvoinnin palvelualueelle kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen alle. 1.1.2025 voimaan astuva kotoutumislaki asettaa kunnille uusia velvoitteita. Kotoutumispalvelut on siirretty talousarviossa elinvoimapaalveluista hyvinvointipalveluihin, koska hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattori työskentelee kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikön alaisuudessa. Hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattorin työsuhte muutetaan virkasuhteeksi 1.1.2025 alkaen, sillä kotoutumislain uudet velvoitteet tuovat kotoutumiskoordinaation puolelle työtehtäviä, joissa käytetään julkista valtaa.

Koulutoimi

Vastuhenkilö: rehtori ja apulaisrehtori

Koulutoimen henkilöstön määrässä ei tapahdu muutoksia vuoden 2025 aikana. Vuoden 2025 aikana perustetaan yksi uusi yhdysluokka (3–4). Ennakoitu oppilasmäärä on loivasti laskeva.

Taulukko 12: Oppilasennuste

Koulu	2024–2025	2025–2026	2026–2027	2027–2028
Esikoulu	8	9	7	4
1–6 luokat	63	58	56	56
7–9 luokat	43	41	39	37
yht.	114	108	102	97
Lukio	30	32	31	27
Yhteensä	144	140	133	124

Rautavaaran yhtenäiskoulussa yhtenä painopistealueena vuonna 2025 on opetushenkilöstön osaamisen kehittäminen, jota toteutetaan muun muassa Osaava tulevaisuus – opetushenkilöstön osaamisen kehittyminen nousuun Pohjois-Savossa – hankkeen avulla. Vapaa-ajan harrastustoimintaa kehitetään aluehallintoviraston hankerahoituksen avulla toteutettavassa Let’s harrastetaan vol 3! -hankkeessa, jonka tavoitteena on kehittää Harrastamisen Suomen mallin mukaista kerhotoimintaa. Mallin tarkoituksena on tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuus maksuttomaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä.

Vuonna 2025 esi- ja perusopetusta koskeva keskeisin muutos liittyy oppimisen tuen lainsäädännön uudistukseen, joka toteutuu näillä näkymin 1.8.2025. Mikäli perusopetuslain oppimisen ja koulunkäynnin tukea koskeva sääntely muuttuu hallituksen esityksen mukaisesti, tarkoittaa tämä vuoden 2025 aikana koulutoimessa esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen prosessien, asiakirjojen ja käytänteiden uudistamista. Ennen lakimuutoksen voimaantulusta on tältä osin uudistettava myös paikallinen hallintosääntö ja opetussuunnitelma. Tarkkaa tietoa muutoksen kustannusvaikutuksista ei tällä hetkellä ole olemassa. Myös lukiolain uudistuminen ja valtiosuus uudistus vuoden 2026 alusta voivat vaikuttaa sivistystoimen valtiosuusuihin. Tarkempaa tietoa muutoksen talousvaikutuksista ei tällä hetkellä ole käytettävissä.

Vuonna 2025 Rautavaaran lukio tekee tiivistä yhteistyötä Iisalmen lukion kanssa yhteisen hankkeen kautta oppimisen tuen käytänteiden kehittämiseksi. Yhdessä tukien – kohti uutta oppimisen tukea -hanke on käynnistynyt lukuvuoden 2024–2025 alussa ja jatkuu kalenterivuoden 2025 loppuun asti. Lukion kehittämistä jatketaan edelleen myös LUMA-toimintaa ja kansainvälisyyttä painottaen. Lukiossa on alkanut lukuvuoden 2024–2025 alussa lääketieteellis- luonnontieteellinen painotuslinja. Kansainvälisyys toiminnassa jatketaan yhteistyötä Metsäkartanon ja Finest Futuren kanssa. Tämän lisäksi pyritään hankkimaan myös kansainvälisiä yhteistyökumppaneita sekä hakemaan Erasmus-hankerahoitusta. Lukion vetovoimaisuuden lisäämistä markkinoinnin ja kehitystyön kautta on tarpeen myös edelleen jatkaa. Lukion vetovoiman kehittäminen ja etenkin oman paikkakunnan nuorten kannustaminen lukio-opintoihin on keskeistä pätevien opettajien saamiseksi ja pitämiseksi paikkakunnalla.

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: päiväkodinjohtaja

Vuonna 2024 Rautavaaralle on syntynyt 6 lasta. 1–5-vuotiaista lapsista kotihoidossa on 10 lasta ja varhaiskasvatuksessa 17 lasta, joten potentiaalista tarvetta varhaiskasvatukselle on olemassa.

Vuonna 2025 varhaiskasvatuksen arvioitu painotettu ryhmäkoko päiväkodissa on edellä esitettyyn perustuen noin 20 lasta ja perhepäivähoidossa 4 lasta. Koska perhepäivähoitopaikat ovat täynnä, ei vanhemmilla ole enää mahdollisuutta valita perhepäivähoitoa lapsensa hoitopaikaksi. Näin ollen Rautavaaran päiväkodin lasten ikäjakauma tulee nuorentumaan. Alle 3-vuotiaita lapsia tulee olemaan entistä enemmän ja henkilöstön tarve tulee pysymään samana, vaikka lasten päälukumäärä tulisikin vähenemään. Päiväkodissa hoidossa olevat alle 3-vuotiaat lapset, lasketaan henkilömitoituksessa 1.75 painokertoimella suhteessa yli 3-vuotiaiden lasten henkilömitoitukseen.

Rautavaaran kunnan varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista kertyy kuukausittain tuloja + 700 euroa. Toiselle kunnalle ostopalveluna tuotettavasta varhaiskasvatuksesta asiakasmaksut kuukausittain ovat + 3000 euroa. Varhaiskasvatusmaksuista (kunnan omat maksut + ostopalvelu) tuottoja tulee siis yhteensä + 37 500 vuodessa.

Rautavaaralla ei ole ollut tarvetta ostaa toiselta kunnalta varhaiskasvatuspalveluja syyspuolella 2024. Tarpeen muutokseen varataan vuoden 2025 talousarvioon kuitenkin – 10 000 eurolla.

Henkilöstörakenteessa ei tapahdu muutoksia vuonna 2025. Varhaiskasvatuksessa työskentelee päiväkodinjohtaja, kolme lastenhoitajaa ja varhaiskasvatuksen opettaja. Lisäksi kunnassa on yksi kotona työskentelevä perhepäivähoitaja.

Vuodelle 2025 pyritään rekrytoimaan Rautavaaran päiväkotiin varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Mikäli rekrytoinnin tuloksena ei saada Rautavaaralle palkattua lakisääteistä varhaiskasvatuksen erityisopettajaa, ostetaan tarvittava varhaiskasvatuksen erityisopetus ostopalveluna itsenäiseltä palveluntuottajalta. Vuonna 2025 varhaiskasvatuksen erityisopettajan palkkamenoihin varataan 2025 budjettiin -26 400 euroa.

Rautavaaran päiväkodin varhaiskasvatuksen ohjelmaa, Wilmaa, on kehitetty ja laajennettu vuosien 2023–2024 aikana. Wilma on vakiintunut Rautavaaran varhaiskasvatuksessa vanhempien ja henkilöstön väliseksi viestintävälineeksi niin hoitoaikojen ilmoittamisessa, kun muussakin viestinnässä kasvokkain tapahtuvan viestinnän lisänä.

Wilmassa tehdään myös lasten varhaiskasvatussopimukset, -varhaiskasvatuspääset, -sijoituspäätökset sekä asiakasmaksupäätökset.

Sähköiset hoitoaikakirjaukset ovat pohjana lasten läsnäolo-, poissaolo- ja sairauspäivien tilastoinnille.

2025 sähköinen asiointi on vakiintunut osaksi Rautavaaran päiväkodin toimintakulttuuria.

Kulttuuri- ja vapaa-aika

Vastuuhenkilö: kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi vastaa kunnan kirjasto-, nuoriso-, vapaa-aika-, hyvinvointi- ja kotoutumispalveluista sekä kunnan tapahtumista.

Paras luonnostaan 2021–2025 -kuntastrategian ja hyvinvointisuunnitelman 2021–2025 tavoitteiden mukaisesti kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi huolehtii osaltaan kunnan strategisista tavoitteista toteuttamalla perustehtäviään ja kehittämällä aktiivisesti toimintaansa. Monipuoliset palvelut edistävät liikunnallista elämäntapaa, tarjoavat mielekästä tekemistä eri-ikäisille, edistävät hyvinvointia, vähentävät päihteidenkäyttöä ja ylipäätään parantavat elämisen mahdollisuuksia.

Vuonna 2024 kirjasto siirtyi Aurora-järjestelmästä Quriaan, liittyi E-kirjastoon, liittyi Cineast-palveluun ja lisäksi kirjastolla suoritettiin verkon yliheitto. Vuonna 2025 kirjasto palaa normaaliin päiväjärjestykseen, sillä merkittäviä uudistustarpeita ei ole näköpiirissä. Vuonna 2025 Rautavaaran kirjasto toimii vuorostaan Rutakko-kirjastoverkoston johtajien kokousten puheenjohtajana. Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö hoitaa puheenjohtamisen muiden tehtäviensä ohessa.

Myös Rautavaaran nuorisopalvelut kokivat vuoden 2024 aikana muutoksia, kun 1.1.2024 alkaen erityisnuorisotyöntekijän toimi vakinaistettiin. Nuorisopalveluissa toiminta jatkaa vakiintumistaan. Vuonna 2025 nuorisopalveluissa pyritään nuorten osallisuuden parantamiseen ja aktiivisuuden lisäämiseen, nuorisotyön dokumentoinnin kehittämiseen, kansainvälisen nuorisotyön vakiinnuttamiseen, maakuntarajat ylittävään yhteistyöhön ja oman leiritoiminnan vakiinnuttamiseen.

Vuoden 2025 tavoitteena on kehittää kunnan hyte-työtä kokonaisuudessaan. Hyte-resursseja, rakenteita ja prosesseja vahvistetaan. Kuntaan luodaan selviä ja toimivia hyvinvointia ja terveyttä edistäviä käytänteitä. Kunta vahvistaa yhdyspintatyötä hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa. Kuntalaisten osallisuutta vahvistetaan.

Liikunta- ja vapaa-aikapalveluja kehitetään niin, että liikuntaa ja kerhoja olisi tarjolla säännöllisemmin. Vapaa-aikapalvelut tuottavat tempauksia ja liikunnallista elämäntapaa tukevia tapahtumia. Liikuntapuolella selvitetään, voidaanko kuntaan palkata liikuntaohjaaja, jolta saisi myös liikuntaneuvontaa.

Vuonna 2024 Rautavaaran kunta täytti 150 vuotta, minkä myötä tapahtumien määrä ja koko kunnassa kasvoivat. Monipuolisista tempauksista ja tapahtumista tuli vuoden 2024 aikana paljon hyvää palautetta, ja monet kuntalaiset ovat toivoneet, että myös juhluvuoden jälkeen kunta jatkaisi monipuolista tapahtumatuotantoa. Vuodelle 2025 kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen käytössä onkin vuoden 2024 tapaan tapahtumarahasto, jota voidaan hyödyntää joustavasti Rautavaarapäivien ja muiden tapahtumien järjestämiseen.

Rautavaarapäivien yleisömäärä kasvoi aiempaa reilusti isommaksi. Tapahtuman koon kasvaminen asetti myös uusia haasteita. Siten talousarvion tapahtumarahastoa voidaan tarvittaessa hyödyntää laadukkaan äänentoiston ja liikuteltavien wc-tilojen hankkimiseen/vuokraamiseen/tapahtumaa varten.

Taulukko 13: Hyvinvointipalvelu yhteensä

	TA 2025 (€)	TA 2024 (€)	TP 2023 (€)	Muutos TA 2024 (€ ja %)		Muutos TP 2023 (€ ja %)		TS 2026 (€)	TS 2027 (€)
Toimintamenot	3 386 545	3 103 528	3 069 886	283 017	9 %	316 659	10 %	3 409 801	3 455 780
Toimintatulot	625 628	509 123	708 863	116 505	23 %	-83 235	-12 %	625 628	625 628
Netto	2 760 917	2 594 405	2 361 023	166 512	6 %	399 894	17 %	2 784 173	2 830 152

Taulukko 14: Hyvinvointipalvelut euroa per asukas

	Toimintakulut netto:		Hyvinvointilautakunta		
	TA 2025	TA 2024	TP 2023	TS 2026	TS 2027
Euroa per asukas	2 048	1 808	1 657	2 119	2 206
Asukasmäärä	1 348	1 435	1 425	1 314	1 283

Taulukko 15: Hyvinvointipalvelujen sisäiset erät

	TA 2025 (€)	TA 2024 (€)	TP 2023 (€)	Muutos TA 2024 (€ ja %)		Muutos TP 2023 (€ ja %)		TS 2026 (€)	TS 2027 (€)
Sisäiset menot	707 765	582 533	678 388	125 232	21 %	29 377	4 %	707 765	707 765
Sisäiset tulot				0	0	0	0		
Netto	707 765	582 533	678 388	125 232	21 %	29 377	4 %	707 765	707 765
Poistot	18 202 €	11 063 €	15 472 €	-	-	-	-	40 039 €	40 039 €

Taulukko 16: Hyvinvointipalvelut euroa per oppilas (perusopetus)

Toimintakulut netto:			Perusopetus		
	TA 2025	TA 2024	TP 2023	TS 2026	TS 2027
Euroa per oppilas	13 902	12 388	10 633	14 806	15 900
Oppilasmäärä	111,0	120,5	131,0	105,0	99,5

Taulukko 17: Hyvinvointipalvelut euroa per oppilas (lukio)

Toimintakulut netto:			Lukio		
	TA 2025	TA 2024	TP 2023	TS 2026	TS 2027
Euroa per oppilas	15 894	17 323	14 556	15 745	17 367
Oppilasmäärä	31,0	24,0	27,0	31,5	29,0

Hyvinvointipalvelujen valtuustotason tavoitteet 2025

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari tai indikaattori	Vastuutaho
Luontomatkailun kehittäminen			
Tavoite 1: Nuorisotyö panostaa leiritoimintaan ja yhteistyöhön.	<p>Toimenpide 1: Nuorisopalvelut järjestävät vähintään kolme (3) leiriä joko itse tai yhteistyössä muiden (yhdistykset, seurakunnat, nuorisokeskukset, toiset kunnat ja muut mahdolliset yhteistyökumppanit) kanssa.</p> <p>Toimenpide 2: Kansainvälisen nuorisotyön saralla järjestetään ainakin kaksi (2) toimintoa vuodessa.</p> <p>Toimenpide 3: Nuorisotyössä tähdätään maakuntarajat ylittävään yhteistyöhön.</p>	<p>Mittari 1: Vähintään kolme leiriä järjestetty/ei järjestetty.</p> <p>Mittari 2: Vähintään kaksi kansainvälistä toimintoa järjestetty/ei järjestetty.</p> <p>Mittari 3: Maakuntarajoja ylittävää yhteistyötä on kehitetty.</p>	Hyvinvointipalvelut
Paikkakunnalla käyvien viipymän pidentäminen			
Tavoite 1: Kirjaston asema kunnan kulttuurisena keskuksen ja vierailukohteena	Toimenpide 1: Kirjasto kasvattaa profiiliaan koko kunnan kulttuurikeskuksena. Kirjastossa on läpi vuoden näyttelyitä, kuitenkin	Mittari 1: Kirjastossa on ollut läpi vuoden näyttelyitä, vähintään kymmenen (10) erilaista näyttelyä.	Hyvinvointipalvelut

	vähintään kymmenen (10) erillistä näyttelyä. Toimenpide 2: Kirjasto kasvattaa kävijämääriään.	Mittari 2: Kävijämäärä on kasvanut / ei ole kasvanut edellisvuodesta.	
Vanhojen ja uusien yritysten toimintaedellytysten kehittäminen			
Tavoite 1: 4H-toiminnan uudelleenkäynnistäminen.	Toimenpide 1: Vuonna 2024 Rautavaaran kunta selvitti 4H:n toimintaedellytyksiä kunnassa. Vuonna 2025 4H on käynnistänyt toimintansa Rautavaaralla.	Mittari 1: 4H on käynnistänyt toimintansa Rautavaaralla vuoden 2025 aikana.	Hyvinvointipalvelut
Tavoite 2. Vahvistetaan yhteistyötä paikallisten yritysten sekä koulutoimen välillä.	Toimenpide 1. Kutsutaan paikallisia yrittäjiä kouluvierailuille.	Mittari 1: vuoden aikana on toteutettu vähintään 1-2 kouluvierailua. (kyllä/ei)	
Hyvinvointia ja viihtymistä tukevan asuin ympäristön kehittäminen ja markkinointi			
Tavoite 1: Vahvistetaan rautavaaralaisten lasten ja nuorten hyvinvointia luontoyhteyttä ja vahvistamalla.	Toimenpide 1. Kehitetään ja otetaan käyttöön luontopedagogisia menetelmiä varhaiskasvatuksessa ja koulutoimessa. Toimenpide 2. Hyödynnetään aktiivisesti alueen luontoympäristöjä.	Mittari 1. Varhaiskasvatuksessa ja koulussa on laadittu suunnitelma luontopedagogisten menetelmien toteuttamisesta (kyllä/ei) Mittari 2: Luontopedagogisia menetelmiä on kehitetty vähintään kuukausittain (kyllä/ei) Mittari 3. Varhaiskasvatuksessa ja koulussa on järjestetty vähintään yksi tapahtuma, jossa lapset ja nuoret ovat vierailleet rautavaaralaisessa luontokohteessa.	Hyvinvointipalvelut
Tavoite 2: Rautavaaralla on monipuolisia tapahtumia, jotka lisäävät viihtyvyyttä ja nostavat kunnan tunnettuutta.	Toimenpide 1: Kunnan, yhdistysten, yritysten ja yksityishenkilöiden yhteistyössä tekemä Rautavaarapäivät järjestetään suurin piirtein samankokoisena kuin vuonna 2024. Toimenpide 2: Kulttuuritapahtumia tarjotaan monipuolisesti eri-ikäisille ja läpi vuoden.	Mittari 1: Rautavaarapäivät 2025 järjestettiin suurin piirtein samankokoisena kuin vuonna 2025. Mittari 2: Kulttuuritapahtumia järjestettiin/ei järjestetty monipuolisesti eri-ikäisille läpi vuoden.	Hyvinvointipalvelut

	Toimenpide 3: Kirjastossa järjestetään vähintään kolme (3) kirjastoarjesta poikkeavaa tapahtumaa.	Mittari 3: Kirjastossa järjestettiin/ei järjestetty vähintään kolme erilaista tapahtumaa.	
Tavoite 3: Rautavaaran kunnassa on toimivat kotoutumispalvelut.	Toimenpide 1: Kotoutumispalveluiden tuottaminen on vakiintunut Rautavaaralla, ja Rautavaaran kunta kykenee vastaamaan kotoutumislain asettamista velvollisuuksista. Toimenpide 2: Kunnan kotoutumishjelma otetaan käyttöön ja sitä toteutetaan onnistuneesti kotoutumispalveluissa. Toimenpide 3: Kunnassa otetaan käyttöön Koto-AJ eli kotoutumisen asiakastietojärjestelmä.	Mittari 1: Kotoutumispalveluiden tuottaminen on vakiintunut. Kunta kykenee vastaamaan kotoutumislain asettamiin velvollisuuksiin. Mittari 2: Kotoutumishjelma on otettu käyttöön ja sitä toteutetaan onnistuneesti kotoutumispalveluissa. Mittari 3: Koto-AJ on otettu käyttöön.	Hyvinvointipalvelut
Tavoite 3: Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen kaikenikäisten rautavaaralaisten keskuudessa.	Toimenpide 1. Koulussa käynnistetään säännöllisesti toteutettava liikkumiseen aktivoiva välituntitoiminta. Toimenpide 2: Kunnassa järjestetään vähintään kolme liikunta-aiheista tapahtumaa/tempausta. Toimenpide 3: Kunnassa toteutetaan vuoden 2025 aikana vapaa-aikakysely, jolla kartoitetaan ihmisten toiveita vapaa-aika-, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kehittämiseen. Toimenpide 4: Vapaa-aikatoimi järjestää kuntalaisten toiveiden mukaisia kerhoja säännöllisesti. Toimenpide 5: Kunnassa on selvitetty liikunnanohjaajan palkkaamista.	Mittari: välituntitoimintaa on toteutettu viikoittain (kyllä/ei). Mittari 2: Kolme liikunta-aiheista tapahtumaa/tempausta järjestetty vuoden 2025 aikana. Mittari 3: Vapaa-aikakysely on toteutettu/ei ole toteutettu. Mittari 4: Aikuisten kerhotoiminta on/ei ole säännöllistä. Mittari 5: Liikunnanohjaajan palkkaamista on/ei ole selvitetty.	Hyvinvointipalvelut
Yhdistystoiminnan hyödyntäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä			

Tavoite 1: Kunta tekee järjestöjen kanssa toimivaa yhteistyötä.	<p>Toimenpide 1: Kuntaan on perustettu järjestöfoorumi, joka kokoontuu 2–3 kertaa vuoden aikana.</p> <p>Toimenpide 2: Kohdennetaan yhdistyksille toiminta-avustusta hyvinvoinnin kohdentamiseen ja huomioidaan yhdistysavustuksien myöntämisessä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.</p>	<p>Mittari 1: Järjestöfoorumi on järjestetty vähintään kaksi (2) kertaa vuoden 2025 aikana.</p> <p>Mittari 2: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen huomioitiin yhdistysavustuksia jaettaessa.</p>	Hyvinvointipalvelut
Tavoite 2: Pyydetään yhdistyksiä ja järjestöjä mukaan koulun ja varhaiskasvatuksen toimintaan.	Toimenpide 2: Koulu ja varhaiskasvatus ovat aktiivisia yhdistysten suuntaan ja ehdottavat yhteistyön muotoja.	Mittari 2: yhdistykset ovat tehneet yhteistyötä koulun ja/tai varhaiskasvatuksen kanssa vähintään kahdessa tapahtumassa.	Hyvinvointipalvelut
Kunta on hyvä paikka tehdä töitä			
Tavoite 1: Tuodaan työkykyä ja -hyvinvointia tukevia elementtejä työntekijöiden työpäiviin.	<p>Toimenpide 1: Kartoitetaan palvelualueen työntekijöiden toiveita työkyvyn tukemiseen kehityskeskusteluissa, tiimipalavereissa ja kyselyin Toimenpide 2: Otetaan toimenpiteitä kokeiluun työntekijöiden toiveiden mukaisesti</p>	Mittari 1: Erilaisia työpäivän aikana tapahtuvia työntekijöiden hyvinvointia ja työkykyä tukevia keinoja on kokeiltu ja otettu käyttöön vähintään kaksi	Hyvinvointipalvelut
Kuntatalous, joka kestää myös ekologisen ja sosiaalisen tarkastelun			
Tavoite 1: Toimiva hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.	<p>Toimenpide 1: Rautavaaran kuntaan on koottu ja nimetty uudistettu ja yhdistetty hyte- ja EPT-ryhmä. Ryhmä kokoontuu 3–6 kertaa vuoden aikana erilaisin painotuksin.</p> <p>Toimenpide 2: Rautavaaran kunnassa on otettu käyttöön Kaikukortti.</p>	<p>Mittari 1: Yhdistetty hyte- ja EPT-ryhmä on aloittanut toimintansa ja kokoontunut vähintään kolmesti vuoden aikana.</p> <p>Mittari 2: Kaikukortti on otettu/ei ole otettu käyttöön.</p>	Hyvinvointipalvelut
Tavoite 2: Aktiivinen nuorisovaltuusto ja nuorisotyö.	<p>Toimenpide 1: Nuorisovaltuuston näkyvyyttä ja toimintaedellytyksiä parannetaan.</p> <p>Toimenpide 2: Nuorisotyön tilastointia ja</p>	Mittari 1: Nuorisovaltuusto on järjestänyt Rautavaaralla toimintaa. Nuorisovaltuuston toiminta on vakiintunut.	Hyvinvointipalvelut

	dokumentointia parannetaan muun muassa ottamalla käyttöön Nuodojärjestelmä.	Mittari 2: Nuodojärjestelmä on otettu/ei ole otettu käyttöön.	
--	---	---	--

4 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Talousarvion tuloslaskelmaosa laaditaan tilinpäätöksen tuloslaskelman tapaan vähennyslaskukaavan muotoon ja tuloslaskelmaosan välituloksina esitetään toimintakate ja vuosikate. Tuloslaskelmaosan viimeisenä rivinä esitetään tilikauden tulos, mikä siirretään taseeseen kertyneeseen yli-/alijäämään.

Tuloslaskelma rakentuu seuraavasti: Toimintakate – 4 822 322 euroa ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 3 509 000 euroa. Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän yhteensä 1 889 259 euroa. Valtionosuudet kasvavat 24,7 % (eli 374 883 euroa) edellisvuodesta. Vuosien 2026–2027 valtionosuusarviona on vuoden 2025 valtionosuusarviota. Rahoituseriä arvioidaan kertyvän nettomääräisesti noin 279 000 euroa, jossa on nousua edellisvuoteen 60 000 euroa. Korkotuottoihin ja -kuluihin sisältyvät mm. korot otto- ja antolainoista sekä talletuksista. Rahoituseriä parantaa viime vuosina toteutuneen mukaisina arvioidut osinkotuotot. Vuosikate 854 937 euroa on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välituloksena. Tuloslaskelmassa vuosikatteen tulisi kattaa poistot eli pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyttä arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen. Vuonna 2025 vuosikate kattaa poistot.

Tilikauden tulos on 91 000 euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tulos siirretään taseeseen ja se kerryttää yli-/alijäämää. Terveessä taloudessa tilikauden tuloksen tulisi riittää lainojen lyhennyksiin ja mielellään osittain tai kokonaan uusiin investointeihin. Alijäämän vuoksi näin ei toteudu, mutta kassavarat riittävät lainojen lyhennyksiin ja investointeihin vuonna 2025.

Taloussuunnitelma, jonka osa tuloslaskelma on, on kuntalain (410/2015) 110 § 3 momentin mukainen, koska se on kolmen vuoden suunnitelmakaudella tasapainossa tai ylijäämäinen 560 032 euroa. Tuleviin vuosiin liittyy kuitenkin merkittävää epävarmuutta muun muassa tuleviin valtionosuusleikkauksiin liittyen sekä hyvinvointialueelle vuokrattuihin tiloihin liittyen.

Taulukko 18: Tuloslaskelma 2022–2027.

TULOSLASKELMA	TP 2022 Euroa	TP2023 Euroa	TA2024 Euroa	TA 2025 Euroa	TS2026 Euroa	TS2027 Euroa
Toimintatuotot yhteensä	2 807 744	2 772 466	2 740 091	2 729 039	2 636 363	2 610 183
Myyntitulot	857 957	900 448	879 618	901 741	901 741	901 741
Maksutulot	513 813	33 204	41 400	38 000	38 000	38 000
Tuet ja avustukset	385 657	304 692	268 156	303 283	216 957	198 777
Muut toimintatulot	1 050 317	1 534 122	1 550 917	1 486 015	1 479 665	1 471 665
Toimintakulut yhteensä	-16 212 443	-6 976 777	-7 083 234	-7 551 361	-7 369 716	-7 423 909
Henkilöstökulut	-7 259 156	-3 470 004	-3 609 919	-3 699 393	-3 658 653	-3 735 246
Palvelujen ostot	-7 267 964	-2 271 318	-2 143 107	-2 527 086	-2 387 681	-2 372 781
Ain. tarv. ja tavarat	-973 812	-793 365	-809 185	-769 555	-769 255	-769 255
Avustukset	-456 020	-179 761	-197 000	-271 500	-271 500	-271 500
Muut toimintakulut	-255 491	-262 329	-324 023	-283 827	-282 627	-275 127

Toimintakate	-13 404 699	-4 204 311	-4 343 143	-4 822 322	-4 733 353	-4 813 726
Verotulot	6 677 371	3 769 895	3 328 000	3 509 000	3 669 000	3 756 000
Kunnan tulovero	3 875 324	1 999 055	1 773 000	1 930 000	2 021 000	2 045 000
Kiinteistövero	474 282	486 329	494 000	502 000	502 000	502 000
Yhteisövero	2 327 765	1 284 511	1 061 000	1 077 000	1 146 000	1 209 000
Valtionosuudet	8 418 754	927 781	1 514 376	1 889 259	1 889 259	1 889 259
Kunnan peruspalvelu- jen valtionosuus		424 712				
Opetus- ja kult.v-os		127 036				
Muut valtionosuudet		376 033				
Rahoitustulot ja -kulut	377 011	170 807	219 000	279 000	264 000	279 000
Korkotulot	71 430	68 919	10 000	40 000	10 000	10 000
Muut rahoitustulot	352 035	352 265	345 000	345 000	345 000	345 000
Korkokulut	-44 918	-132 726	-135 000	-105 000	-90 000	-75 000
Muut rahoituskulut	-1 536	-117 651	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Vuosikate	2 068 437	664 172	718 233	854 937	1 088 906	1 110 533
Poistot ja arvonalent.						
Suunn. muk. poistot	-869 086	-737 417	-758 964	-763 937	-838 593	-891 814
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
Tilikauden tulos	1 199 351	-73 245	-40 731	91 000	250 313	218 719

5 Investointiosa

Saarelantieltä on purettu vuonna 2023 vaarallisen huonokuntoinen silta. Uusi silta on päätetty toteuttaa ajoneuvoliikenteen siltana mahdollisten saatavien avustusten takia. Kevyenliikenteen sillan rakentamiseen ei olisi mahdollista avustusta saada. Koko hankkeen kustannusarvioksi on arvioitu asiantuntijalausuntojen pohjalta 450 000 euroa, josta avustusta on mahdollista saada 85 % joten kunnan omakustanneosuudeksi on varattu 75 000 euroa.

Sillan suunnittelu on valmis ja Itä-Suomen Aluehallintovirasto on myöntänyt hankkeelle vesilain mukaisen luvan 3.12.2024. Toteutus siirtyi lupaprosessin hitaudesta johtuen vuodelle 2025.

Kuntalaisaloitteiden ja kuntalaisilta saadun palautteen pohjalta on päätetty uudistaa Rautavaaran kunnan rajoilla olevia info-kylttejä ja uimapaikkojen, sekä matkailukohteiden opasteita. Kylttien ja opasteiden uusintaan on varattu investointirahaa 30 000 euroa. Kylttien tarpeen kartoitus on tehty syksyllä 2024 erillisen hankkeen osalta. Kylttien toteutus jäi keväälle 2025.

Venevalkama ja uimarannan ympäristö Jokisuunniementiellä on Rautavaaralla monen tapahtuman järjestämispaikkana merkittävä ja tärkeä kehittämiskohde. Vuonna 2024 on toteutettu sähköliittymän lisäksi sähköpääkeskus. Vuonna 2025 jatketaan saatujen palautteiden perusteella kaivattujen palveluiden toteuttamista. Rautavaaran Kyläyhdistys Ry:n hankkeessa on tarkoitus toteuttaa venevalkaman rantaan yleinen sauna. Saunalle on tarkoitus toteuttaa kunnan kustantamana vesi- ja viemäriliittymä. Tätä silmällä pitäen ja venevalkaman muuta kehittämistä varten on varattu lähivirkistysalueiden kehittämiseen 30 000 euroa.

Monitoimitalon urheilukentän uudistamista on suunniteltu jo vuosia. Vuonna 2016 on teetetty jo suunnitelmiakin uudistamisen toteuttamiseksi. Noiden suunnitelmien pohjalta on käyty vuoropuhelua sekä urheiluseurojen että hyvinvointipalvelujen kanssa kentän käyttäjien kannalta tärkeimmistä kehitystarpeista. Vuodelle 2025 on varattu investointimääräraha 600 000 euroa Monarin kentän peruskorjaukseen. Hankkeeseen on mahdollista saada 30 % kustannuksista AVI:n tukea, jolloin nettokustannuksiksi tulisi 420 000 euroa.

Puretun alakoulun ja opettajien asuntolan kivijäte on murskattu ja sitä käytetään pohjana teiden ja parkkipaikkojen kunnostamiseen. Murskattua purkuainesta käytetään teiden ja parkkipaikkojen kunnostuksissa kesällä 2025 ja siihen on varattu 100 000 euroa.

Kaavateiden katuvaloista uusittiin suurin osa valaisimista vuosina 2023–2024. Vuonna 2025 on tarkoitus uusia loput valaisimista, jolloin koko kunnan katuvaloverkko olisi uusittu led-valoiksi. Katuvaloihin on varattu investointirahaa 20 000 euroa.

Jokisuunniemen ja Kiparin infra eli vesi- ja paineviemäriverkostoa suunniteltu vuonna 2024 toteutuksen ajankohta on vielä avoinna.

Asumispalveluyksiköiden Hedsam kulunvalvontajärjestelmä on vanhentunut ja toiminta epävarmaa. Järjestelmään ei enää saa varaosia ja koko järjestelmä on uusittava. Hedsam- järjestelmän uusintaan on varattu investointirahaa 20 000 euroa.

Rautavaaran kunnan kiinteistöjen kameravalvontaa on syytä kehittää ja yhdenmukaistaa. Kameravalvonnan hankintaan on varattu investointirahaa 25 000 euroa.

Vuoden 2024 investointiohjelman muutoksessa on varattu koirametsän rakentamiseen 50 000 euroa. Valmistelevat työt on tehty vuonna 2024, varsinainen toteutus siirtyi keväälle 2025.

Vuoden 2024 investointiohjelman muutoksessa on varattu patsaspuistohankkeelle 30 000 euroa. Hanke on osittain toteutettu ja toteutusta jatketaan vuonna 2025 kokonaisuutena puistoalueen kehittämisenä.

Terveyskeskuskiinteistön konesaumapeltiset vesikatot ovat käyttöikänsä päässä ja huonokuntoisia. Hopeapaju-asumispalveluyksikön vesikatto on arvioitu huonokuntoisimmaksi ja sen uusiminen kiireellisimmäksi. Hopeapajun kattoremonttiin on varattu investointirahaa 150 000 euroa.

Kuntalaisilta tulleen palautteen mukaan Rautavaaralle halutaan rakennettavaksi kuntoportaat. Kuntoportaat olisivat matalan kynnyksen lähiliikuntapaikkana edistämässä liikuntaa ja hyvinvointia kuntalaisille. Kuntoportaiden rakentamiseen on varattu investointirahaa 20 000 euroa.

Lokakuussa 2023 Rautavaaran kuntaan kohdistuneen kyberhyökkäyksen seurauksena kunnan ICT-ympäristöön tehtiin tarvittavia parannuksia jo vuoden 2023 aikana. Työtä on jatkettu vuonna 2024 ja sitä jatketaan edelleen vuonna 2025. Lisäksi on varauduttu uusien valtuutettujen laitehankintoihin, valtuustosalin AV-laitteiston hankintaan ja asiakirjahallinnon sähköistämisen vaiheittaiseen etenemiseen. Näihin toimenpiteisiin on varattu 15 000 euron investointimääräraha, joka kattaa hallinnon ICT-ympäristön yleisesti.

Koulukeskuksen kalusteet on vaihteittain uusittava, koska ne ovat suurilta osin tulleet käyttöikänsä päähän. Esitetty summa kattaa noin kymmenen luokkatilan kalustamisen. Ensimmäisessä vaiheessa uusitaan yläkoulun ja lukion tilojen kalusteet, koska ne ovat kunnoltaan heikoimmat. Kalusteiden lisäksi on tarpeen uusia koulukeskuksen musiikkiluokan äänentoistojärjestelmä, joko on epäkunnossa. Investointirahoituksella hankitaan myös FYKE-luokkaan kalustoa uuden lääketieteellis-luonnontieteellisen painotuslinjan tarpeisiin. Koulukeskuksen kalusteiden ja kaluston uusimiseen varataan 81 000 €.

Wilman varhaiskasvatus toiminnanohjausjärjestelmän asiakaskäyttö päättyy vuoden 2025 loppuun mennessä. Varhaiskasvatukseen on hankittava uusi korvaava järjestelmä, jonka kustannusarvio on 12 000 €.

Taulukko 19: Investoinnit 2024–2027.

Investointiohjelma

	Käyttö		TA 2025	TS 2026	TS 2027
	TA 2024	2024 29.10.2024			
Kunnanhallitus ja lautakunnat		4			
009000 Tonttien myynti					
Menot					
Tulot				10 000	10 000
Netto				-10 000	-10 000
009055 Tiilikka kiinteistöyhtiön hankkiminen					
Menot	90 000				
Tulot					
Netto	90 000				
009064 Hedsam asumispalveluyksiköihin					
Menot			20 000		
Tulot					
Netto			20 000		
009065 Valvontakameroiden hankinta					
Menot			25 000		
Tulot					
Netto			25 000		
009277 Virastotalon viilennys					
Menot	10 000	6 606			
Tulot					
Netto	10 000	6 603			
009236 Saarelan silta					
Menot	450 000	21 314	450 000		
Tulot / mahdollinen avustus	375 000		375 000		
Netto	75 000	21 314	75 000		
009351 Koulukeskuksen kalusteet ja kalusto					
Menot			81 000		
Tulot					
Netto			81 000		
009046 Hallinnon ICT-ympäristö					
Menot	20 000	18 766	15 000		
Tulot					
Netto	20 000	18 766	15 000		
009365 Koirametsän rakentaminen					
Menot	50 000	0	50 000		
Tulot					
Netto	50 000	0	50 000		
009370 Patsaspuistohanke					
Menot	30 000	11 085	30 000		
Tulot					

Netto	30 000	11 085	30 000	
009258 Välituntialueen/puiston uudistaminen				
Menot	50 000	33 902		
Tulot				
Netto	50 000	33 902		
009259 Kylttien ja opasteiden uusiminen				
Menot	30 000	360	30 000	
Tulot				
Netto	30 000	360	30 000	
009261 Ulkoliikuntapaikkojen wc:t				
Menot	15 000	3 281		
Tulot				
Netto	15 000	3 281		
009266 Kiparin ja Jokisuunniemen ym. lähivirkistysalueiden kehitt.				
Menot	20 000	14 404	30 000	30 000
Tulot				
Netto	20 000	14 404	30 000	30 000
009372 Matonpesupaikka				
Menot	10 000	16 808		
Tulot				
Netto	10 000	16 808		
009256 Liikuntapaikkojen uudistaminen				
Menot	10 000		600 000	150 000
Tulot			180 000	
Netto	10 000		420 000	150 000
009269 Teiden ja parkkipaikka-alueiden perusparantaminen				
Menot	100 000	12 496	100 000	50 000
Tulot				
Netto	100 000	12 496	100 000	50 000
009311 Monitoimitalon kattoremontti				
Menot	200 000	213 165		
Tulot				
Netto	200 000	213 165		
009213 Hopeapajun kattoremontti				
Menot			150 000	
Tulot				
Netto			150 000	

009319 Terveyskeskuksen kattoremontti					
Menot				250 000	
Tulot					
Netto				250 000	
009363 Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä					
Menot			12 000		
Tulot					
Netto			12 000		
009242 Kaavatiet katuvalot					
Menot	20 000	25 468	20 000		
Tulot					
Netto	20 000		20 000		
		25 468			
009255 Kiparin näköalatorni					
Menot	1 696				
Tulot / mahdollinen avustus					
Netto	1 696				
009366 Kuntoportaat					
Menot			20 000		
Tulot					
Netto			20 000		
<hr/>					
Investointiohjelma					
Vesi- ja Viemärilaitos					
009801 Viemäriverkoston viemärikaivojen uusinta					
Menot				20 000	
Tulot					
Netto				20 000	
009840 Kiinteistösulkujen uusinta					
Menot				20 000	20 000
Tulot					
Netto				20 000	20 000
009800 Vesi- ja viemäriverkoston uusiminen					
Menot				200 000	200 000
Tulot					
Netto				200 000	200 000
009817 Vesi- ja viemäriinjojen digitointi					
Menot		825			
Tulot					
Netto		825			

009819 Jokisuunniemen ja Kiparin tonttien infra				
Menot	10 000			30 000
Tulot				
Netto	10 000			30 000

Investointiohjelma	Käyttö 2024				
	TA 2024	29.10.2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Investoinnit yhteensä:					
Menot	1 116 696	378 480	1 633 000	750 000	220 000
Tulot	375 000	0	555 000	10 000	10 000
Netto	741 696	378 480	1 078 000	740 000	210 000

6 Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoitusosa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa. Välisummana esitetään Toiminnan ja investointien rahavirta. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Alijäämäinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Mainitun välisumman ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen. Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan talousarviota ja tilinpäätöstä. Sen avulla kootaan tulorahoitus (käyttötalous netto), investoinnit sekä pääomarahoitus (lainojen lisäykset ja lainojen lyhennykset) yhteen laskelmaan. Rautavaaran kunnan toiminnan ja investointien rahavirta oli vuonna 2017 ylijäämäinen ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2010 tilinpäätöksen. Toiminnan ja investointien rahavirta on ollut sen jälkeen positiivinen vuosina 2017–2024 (ylijäämäinen), mikä tarkoitti, että toteutetut investoinnit on rahoitettu kokonaan tulorahoituksella, ei velanotolla.

Vuoden 2025 toiminnan ja investointien rahavirta on 223 063 euroa alijäämäinen. Vuosi 2017 oli ensimmäinen sitten tilinpäätöksen 2012, milloin kunnan pitkäaikaiset lainat vähenevät, eli velkaantumisen laski. Siitä lähtien pitkäaikaiset lainat ovat vähentyneet joka vuosi ja talousarviovuonna 2025 pitkäaikaiset lainat vähenevät edelleen. Taloussuunnitelmakauden vuosina 2025–2027 ei arvioida otettavan ollenkaan uutta lainaa, vaan kokonaislainamäärä laskee vuosittain pitkäaikaisten lainojen vähennyksen myötä.

Vuoden 2025 talousarvion vaikutus kunnan maksuvalmiuteen on 587 048 euroa negatiivinen, mutta kunnan kassatilanne on mm. hyvien vuosikatteiden ja viivästyneiden investointimenojen vuoksi poikkeuksellisen hyvä, ja kunnan maksuvalmius jää rahoituslaskelman mukaan edelleen hyvälle tasolle. Myös vuoden 2026 kunnan maksuvalmiuden ja kassatilanteen muutos on negatiivinen 15 079 euroa. Sen sijaan 2027 on rahoituslaskelman mukaan positiivinen 531 818 euroa.

Taulukko 20: rahoituslaskelma 2022–2027.

RAHOITUSLASKELMA	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Toiminnan rahavirta	2 063 061	889 736	718 233	854 937	1 088 906	1 110 533
Vuosikate	2 068 437	664 172	718 233	854 937	1 088 906	1 110 533
Satunnaiset erät						
Tulorahoituks. korj.erät	-5 376	225 564				
Investointien rahavirta	-363 492	-404 536	-651 696	-1 078 000	-740 000	-210 000
Investointimenot	-414 145	-458 536	-1 026 696	-1 633 000	-750 000	-220 000

Rahoitusos. inv.men.	38 693	41 900	375 000	555 000		
Pysyvien vast. hyöd.	11 960	12 100			10 000	10 000
luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 699 569	485 200	66 537	-223 063	348 906	900 533
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauks. muutokset						
Antolainasaam. lis.						
Antolainasaam. väh.						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 436 966	-941 266	-506 083	-508 400	-508 400	-513 130
Lyhytaik.lainojen lisäys						
Lyhytaik.lainojen väh.						
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalm. muutokset	322 382	169 626	135 014	144 415	144 415	144 415
Rahoituksen rahavirta	-1 114 584	-771 640	-371 069	-363 985	-363 985	-368 715
Vaikutus maksuvalmiuteen	584 985	-286 440	-304 532	-587 048	-15 079	531 818

7 Talousarvion sitovuus ja toimintavaltuudet

Käyttötalouden osalta meno- ja tuloarviot ovat sitovia valtuustoon nähden tulosalueittain nettomääräisinä. Talousarviovuoden aikana menojen mahdollisesti ylittyessä tai tulojen alittuessa valtuustolle esitettävälle määrärahamuutokselle on esitettävä kate jo valtuustokäsittelyyn. Investointiosa on sitova valtuustoon nähden hankkeittain nettomääräisenä. Usealle vuodelle ajoittuvassa investointihankkeessa valtuusto voi antaa hankkeen perusteluissa hankevastaavalle toimivaltuuden tarkistaa hankintamenon jaksottamista myöhemmin eri vuosien kesken kokonaiskustannusarvion rajoissa. Tuloslaskelmaosan osalta valtuustoon nähden sitovia eriä ovat

- Verotulot
- Valtionosuudet
- Rahoituserät
- Satunnaiset erät, ja
- Tilinpäätössiirrot.

Rahoitusosan osalta valtuustoon nähden sitovia eriä ovat

- Antolainasaamisten muutokset nettomääräisenä
- Pitkäaikaisten lainojen muutokset nettomääräisenä, ja
- Lyhytaikaisten lainojen muutokset nettomääräisenä.

Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat tulosalueensa käyttösuunnitelmat tilikartan tasolla neljä, sekä päättävät talousarvioon varattujen määrärahojen käyttämisestä hallintosäännön mukaisesti. Lautakunnat myös päättävät tulosalueensa määrärahojen siirrosta ns. tasojen neljä välillä ja tulosalueen tulosvastaullinen viranhaltija kustannuspaikkojen välillä. Tulosalueen tulosvastaulliset viranhaltijat hyväksyvät käyttösuunnitelmat kustannuspaikkatasolla ja päättävät määrärahojen käytöstä hallintosäännön mukaisesti.

Kunnanhallituksen toimintavaltuudet hallintosäännön 7 §:n mukaisissa asioissa:

1. kiinteän omaisuuden ja rakennusten ostaminen, myyminen ja vaihtaminen 1 000 000 euroon saakka
2. irtaimen omaisuuden ja osakkeiden ostaminen, myyminen ja vaihtaminen 1 000 000 euroon saakka
3. tavaroiden ja palvelujen hankkiminen ja myyminen 1 000 000 euroon saakka
4. rakennusten ja rakennelmien vuokraaminen kunnan käyttöön 1 000 000 euroon saakka
5. lainan antaminen tytäryhteisöille ja muille yhteisöille omat pääomanehtoiset sijoitukset yhtiöihin (mm. osallistuminen osakeantoihin) kunnanvaltuuston hyväksymien omistajapolitiikan linjausten mukaisesti 1 000 000 euroon saakka
6. rakennus- ja laitehankkeiden tarveselvitysten sekä hankesuunnitelman ja kustannusarvion hyväksyminen 1 000 000 euroon saakka
7. rakennus- ja laitesuunnitelmien hyväksyminen 1 000 000 euroon saakka
8. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen, kun vaadittu korvaus on enintään 1 000 000 euroa
9. maankäyttö sopimusten hyväksyminen kunnanvaltuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaisesti 1 000 000 euroon saakka (MRL 91 b §), kehittämiskorvauksen määrääminen ja sille suoritettava korko (MRL 91 g §)
10. hankkeiden omarahoitusosuuden hyväksyminen 1 000 000 euroon saakka

Hyvinvointilautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 10 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankkiminen ja myyminen palvelualueellaan 200 000 euroon saakka
2. palvelualueen merkittävät sopimukset 200 000 euroon saakka
3. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen enintään 100 000 euroon saakka
4. hankkeiden omarahoitusosuuden hyväksyminen 100 000 euroon saakka

Teknisen lautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 12 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankkiminen ja myyminen palvelualueellaan 200 000 euroon saakka
2. palvelualueen merkittävät sopimukset 200 000 euroon saakka
3. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen enintään 100 000 euroon saakka
4. hankkeiden omarahoitusosuuden hyväksyminen 100 000 euroon saakka
5. kiinteän omaisuuden myyminen, ostaminen ja vaihtaminen 100 000 euroon saakka
6. maankäyttö sopimusten hyväksyminen kunnanvaltuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaisesti 100 000 euroon saakka (MRL 91 b §)
7. muun yleisen alueen kuin kadun suunnitelmat, kun suunnitelman kustannusarvio on enintään 100 000 euroa (MRL 90 §)

Kunnanjohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 16 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankkiminen ja myyminen 20 000 euroon saakka
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen, kun vaadittu korvaus on enintään 10 000 euroa
3. sopimusten hyväksyminen päätäntävaltaansa kuuluvissa asioissa 20 000 euroon saakka
4. hankkeiden omarahoitusosuuden hyväksyminen 5 000 euroon saakka

Hallintojohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 18 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankkiminen ja myyminen 20 000 euroon saakka
2. sopimusten hyväksyminen päätäntävaltaansa kuuluvissa asioissa 20 000 euroon saakka
3. hankkeiden omarahoitusosuuden hyväksyminen 5 000 euroon saakka

Elinkeinopäällikön toimintavaltuudet hallintosäännön 19 §:n mukaisissa asioissa:

1. sopimusten hyväksyminen 5 000 euroon saakka

2. vastuualueensa irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankkiminen ja myyminen 5 000 euroon saakka

Hyvinvoinnin palvelualuejohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 20 §:n mukaisissa asioissa:

1. palvelualueensa irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankkiminen ja myyminen 20 000 euroon saakka
2. sopimusten hyväksyminen 20 000 euroon saakka
3. kunnan edustaminen tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa, kun edustettavaan asiaan liittyvä vastuu, arvo tai merkitys on olennainen palvelualueen kannalta
4. hankkeiden omarahoitusosuuden hyväksyminen 5 000 euroon saakka

Rehtorin toimintavaltuudet hallintosäännön 21 §:n mukaisissa asioissa:

1. sopimusten hyväksyminen 5 000 euroon saakka
2. vastuualueensa irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankkiminen ja myyminen 5 000 euroon saakka

Päiväkodinjohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 23 §:n mukaisissa asioissa:

1. sopimusten hyväksyminen 5 000 euroon saakka
2. vastuualueensa irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankkiminen ja myyminen 5 000 euroon saakka

Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikön toimintavaltuudet hallintosäännön 24 §:n mukaisissa asioissa:

1. sopimusten hyväksyminen 5 000 euroon saakka
2. vastuualueensa irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankkiminen ja myyminen 5 000 euroon saakka

Teknisen johtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 25 §:n mukaisissa asioissa:

1. palvelualueensa irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankkiminen ja myyminen 20 000 euroon saakka
2. sopimusten hyväksyminen 20 000 euroon saakka
3. kunnan edustaminen tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa, kun edustettavaan asiaan liittyvä vastuu, arvo tai merkitys on olennainen palvelualueen kannalta
4. liike-, teollisuus-, toimisto- ja muiden vastaavien muuhun kuin asuinkäyttöön tarkoitettujen tilojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden sekä mainittuun käyttöön, tarkoitettujen rakennusten (ilman maapohjaa) ostaminen ja myyminen 20 000 euroon saakka
5. hankkeiden omarahoitusosuuden hyväksyminen 5 000 euroon saakka

Rakennustarkastajan toimintavaltuudet hallintosäännön 26 §:n mukaisissa asioissa:

1. lupa- ja viranomaisyksikön irtaimen omaisuuden poistamista tai luovuttamista käytettäväksi sekä tavaroiden ja palvelujen hankinta ja myynti 5 000 euroon saakka

Siivouspalvelupäällikön toimintavaltuudet hallintosäännön 27 §:n mukaisissa asioissa:

1. sopimusten hyväksyminen 5 000 euroon saakka
2. vastuualueensa irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankkiminen ja myyminen 5 000 euroon saakka

Kunnanjohtajan ja hallintojohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 132 §:n mukaisissa asioissa

Kunnanjohtajalla ja hallintojohtajalla on edustaessaan kuntaa tuomioistuimissa oikeus sopia tuomioistuimessa vireillä oleva riita-asia 10 000 euroon saakka.

Hallintosäännön 2 §:n mukaan uudet tai laajennettavat palvelut vaativat toimielimen päätöksen talousarviossa annettujen toimintavaltuuksien mukaisesti. Uudet tai laajennettavat palvelut edellyttävät kunnanhallituksen lupaa, jos niitä ei ole mahdollista hyväksyä talousarvion puitteissa. Toimintavaltuuksissa mainitut euromäärät

ovat ilman arvonlisäveroa. Hankinnoista on tehtävä aina asianomaisen viranomaisen päätös hallintosäännön ja talousarviossa annettujen toimivaltuuksien puitteissa. Tavanomaiseen työhön kuuluvista hankinnoista ei tehdä erillistä viranhaltijapäätöstä. Tavanomaisiksi hankinnoiksi katsotaan alle 1 000 euron hankinnat tai olemassa olevan puite- tai hankintasopimuksen sisällä tavanomaisen tavaran tai palvelun hankkiminen alle 5 000 euron hankinnoissa tai jo olemassa olevien ohjelmistojen vaadittavat päivitykset alle 5 000 euron hankinnoissa.